Ազգ
Azg
armenian daily

9 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1997, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, # 2 (1256)

Բորիս Ելցինը տեղափոխվեց հիվանդանոց

8 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ ՌԴ նախագահի մամլո ծառայությունն այսօր տեղեկացրեց, որ ուշ երեկոյան նախագահի զննումն ավարտած բժիշկներն այն եզրակացությանն եկան, որ առկա են թոքաբորբի առաջին նախանշանները։ Այդ իսկ պատճառով 4 առավել մանրամասն ստուգում իրականացնելու նպատակով բժիշկները որոշեցին Բորիս Ելցինին հիվանդանոց տեղափոխել։

Շվեյցարիան ետ կտա Հոլոքոստի զոհերի գումարները

ԺՆԵՎ, 8 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՏԱՍՍ։ Շվեյցարիան հայտարարեց, որ սկսելու է քայլեր անել 2-րդ համաշխարհային պատերազմի ժամանակ Հոլոքոստի զոհ գնացած հրեաների շվեյցարական բանկերում ունեցած ավանդները վերադարձնելու ուղղությամբ, այդ նպատակով հատկացնելով հատուկ հիմնադրամ։ Ինչպես հայտնի է, շվեյցարական բանկերում ցեղասպանության զոհ հրեաների ավանդների հարցը ոչ միայն նյութական, այլեւ բարոյական ծանր խնդիր էր դարձել անցյալ տարի։ Նման հարցերում խիստ վերապահ շվեյցարական իշխանությունների այս քայլը դիտորդները կապում են երկրի նախկին նախագահներից մեկի վերջերս արած այն հայտարարության հետ, թե նման պահանջը «շանտաժ» է Շվեյցարիայի դեմ, ինչը խոր զայրույթ էր առաջացրել երկրում եւ հրեական համայնքների մոտ։ Վերջիններս պատրաստ էին, որ այսուհետեւ ներդրումներ չեն կատարի շվեյցարական բանկերում։

ՆՈՒՍԱԿՑԱԿԱՆ

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության հայտարարությունը

Ներքաղաքական հայտնի զարգացումները Հայաստանում, Ղարաբաղյան հիմնահարցի շուրջ ազդեցիկ երկրների ծավալած սակարկությունների ոչ բարենպաստ միտումները միջազգային ասպարեզում, առավել ընդգծել են ազգային միասնության ապահովման անհրաժեշտությունը Հայաստանում թե Սփյուռքում։ Հայրենանպաստ աշխատանքների ծավալման գործում ավելի է կարեւորվել սփյուռքյան ազգային կազմակերպությունների եւ առաջին հերթին ավանդական մեր կուսակցությունների դերը։

Ավելի քան հարյուրամյա ավանդույթներ ունեցող Ռամկավար ազատական կուսակցությունը հիմնադրման օրից ի վեր որդեգրել է «Միշտ հայրենիքի հետ» կարգախոսը, գործնական հայրենասիրությունը եւ հանդես է եկել որպես ներկուսակցական համախոհությունը եւ ազգային միասնությունը դավանող կազմակերպություն։

Ցավոք, Կիպրոսում 1995 թ. սեպտեմբերին գումարված 19-րդ Ընդհանուր պատգամավորական ժողովից ի վեր այդ կուսակցության ներքին կյանքը տագնապալի զարգացումներ ապրեց, որում անկասկած իրենց դերը կատարեցին ժողովրդավարական գործընթացի դժվարին զարգացումները Հայաստանի Հանրապետությունում եւ իշխանությանը մոտ կանգնած, բայց գործնականում պետականության դեմ գործող առանձին անհատների ծավալած ամբարտավան գործունեությունը։

Նորընտիր Կենտրոնական վարչությունը ոչ միայն չդիմակայեց այդ անցանկալի եւ ազգավնաս զարգացումներին, այլեւ զգաստության եւ երկխոսության կոչերին հակառակ որդեգրեց անհանդուրժողականության եւ հիմնախնդիրները շրջանցելու ուղին, թաքնվեց լոզունգային հայրենասիրության ետեւ, քաղաքավարական այցերն ու անձնական հարաբերությունները շփոթեց քաղաքական իսկական գործունեության հետ։ Սրանով Բեյրության կենտրոնական վարչությունը խորացրեց հակասությունները ՌԱԿ առանձին շրջանների, ՌԱԿ նոր եւ հին վարչությունների եւ վերջինումս ընդգրկված ազգային ճանաչված գործիչների միջեւ։ Հակասություններ ստեղծեց Թեքեյան մշակութային միության, ՀԲԸ Միության հետ։ Բեյրութի Կենտրոնական վարչության վերջերս ձեռնարկած եւ որպես 20-րդ արտահերթ պատգամավորական ժողով ներկայացված հավաքը եւս ուժ չունեցավ հաղթահարելու Բեյրութի Կենտրոնական վարչության մի շարք անդամների փառատենչ հավակնությունները, իսկ արդյունքում վտանգի տակ դրվեց ՌԱԿ միասնությունը եւ դրանով իսկ՝ հայրենի պետականությանը գործնապես սատարելու ավանդական գործունեության հնարավորությունները։

Միայն ափսոսանքով կարող ենք արձանագրել, որ Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության քայլերը՝ ուղղված համախոհության վերահաստատմանը, անարձագանք մնացին Բեյրության Կենտրոնական վարչության գործիչների կողմից, որոնք իրավիճակը ավելի վատթարացրին՝ կուսակցության շարքերից «արտաքսելով» վաստակաշատ եւ ազգային-քաղաքական մեծ փորձ ունեցող ՌԱԿ կուսակցական մի շարք գործիչների, ինչպիսիք են Հայկաշեն Ուզունյանը, Արշավիր Գյոնջյանը, Երվանդ Աղասյանը, Հարություն Արզումանյանը, Ռուբեն Թերզյանը, Վարդան Ուզունյանը եւ Հակոբ Ավետիքյանը։ Նման քայլերով, փաստորեն, Բեյրության Կենտրոնական վարչությունը իրենից վանեց ՌԱԿ բազմաթիվ շրջանակներին, հայրենիքում թե սփյուռքում համակիր զանգվածներին։ Ավելին, փորձ արվեց այս վնասարար գործունեությունը նաեւ Հայաստանում շարունակելու։ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությունն ու օրենքները շրջանցելու նպատակով ՌԱԿ Բեյրության Կենտրոնական վարչությունը «հասարակական կազմակերպություն» անվան տակ Երեւանում նախ հիմնեց իր ներկայացուցչությունը, ապա փորձեց սեփականացնել ՀՌԱԿ-ին գաղափարակից «Ազգ» օրաթերթը, պառակտել Հայաստանի Թեքեյան մշակութային միությունը։ Խախտելով ՀՀ օրենքը հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունների մասին, ինչպես նաեւ իր իսկ կանոնադրությունը, այն փորձում է միջամտել Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության գործունեությանը, ոտնձգություն կատարել «Պայքար» հասարակական-քաղաքական ամսագրի եւ իրենց հետ ենթակայական ոչ մի կապ չունեցող հայաստանյան այլ կառույցների նկատմամբ։

Այս գործողություններում Բեյրութի Կենտրոնական վարչությունը չխորշեց օգտագործել անգամ քաղաքական ասպարեզում տապալված եւ ՀՌԱԿ-ի դեմ քայքայիչ քայլեր ձեռնարկած առանձին անձանց։

Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչությունը հայտարարում է, որ այսուհետ եւս գործելու է՝ նպատակ հետապնդելով ռամկավար ազատական գաղափարախոսությունը կրող սփյուռքյան քաղաքական թե հասարակական կազմակերպությունների միավորումը, նրանց միջեւ համագործակցությունն ու համախոհությունը ամրապնդելը, միշտ առաջնորդվելով ՀՀ օրենքներով եւ հայոց պետականության շահերով։

ՀՌԱԿ-ը համոզված է, որ տարբեր ներքին հակասությունների, ինչպես նաեւ ոչ գաղափարական պատճառներով բաժանումների ենթարկված Սփյուռքում գործող ՌԱԿ կազմակերպությունը, նրա բոլոր առողջ շրջանակները հնարավորություն եւ ուժ կգտնեն վերամիավորվելու եւ շարունակելու ծառայել մեր ազգային վեհ նպատակներին, ընդգրկելով ու զարգացնելով կուսակցության ու նրա համակիր շրջանակների մարդկային, մտավոր ու նյութական ողջ ներուժը։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹՅՈՒՆ

ԽԵՊԱԶՐՈՒՅՑ

Հայաստանը կընդունվի Եվրախորհուրդ, եթե բարելավի սեփական օրենսդրությո՞ւնը

Սոցիալական խնդիրները՝ նախագահի ուշադրության կենտրոնում

ՀՀ կառավարության մտադրությունը՝ 1997-ը դարձնել բեկումնային, «ամրապնդվեց» երեկ ՀՀ նախագահի մամլո քարտուղար Լեւոն Զուրաբյանի հրավիրած ճեպազրույցում։ Վերջինս հավաստեց, որ ժողովրդի սոցիալական վիճակի բարելավումը եւ տնտեսության աշխուժացումը լինելու են նախագահի ներքին քաղաքականության առանցքը, որի պտուղները ժողովրդի տարբեր շերտեր աստիճանաբար կզգան։ Այդ առումով առաջնային են համարվում բյուջետային աշխատողների աշխատավարձերի, թոշակների, նպաստների ժամանակին վճարումը եւ բարձրացումը, կաշառակերության դեմ պայքարի ուժեղացումը պետական ապարատի աշխատողների աշխատավարձերի էական բարձրացման զուգակցությամբ։ Այս խնդիրների լուծման բանալի է դիտվում հարկային վճարումների կանոնավորումը, որի առաջին քայլը հոկտեմբերի 28-ին հանրապետության խոշորագույն ձեռնարկությունների ղեկավարների հետ անցկացված խորհրդակցությունն էր, ուր նախագահն ավելի քան վճռական էր. հարկային վճարումներում թերացած ձեռնարկությունների ղեկավարներին հեռացնելու պաշտոններից, կամ ենթարկվել այլ պատժամիջոցների։ Պրն Զուրաբյանը, սակայն, ավելացրեց, որ խորհրդակցության «մեխը» պատժամիջոցները չէին, ընդհակառակը ձեռնարկություններին ծանր վիճակից դուրս գալու ելք, այսպես ասած, համաձայնում էր առաջարկվել, իրենց հարկային պարտավորությունները կատարելու դիմաց ձեռնարկություններն ազատվում են կուտակված տույժերից։ «Վճռական միջոցառումներն» արդյունավետ էին եւ եթե հոկտեմբերի 28-ի դրությամբ պետական բյուջեն հարկային մասով կատարված էր ընդամենը 60 տոկոսով, ապա այս պահին լցվել է ավելի քան 95 տոկոսով։ Պրն Զուրաբյանը հայտնեց, որ հարկային կարգուկանոնի հաստատման քայլերը միանվագ արշավի բնույթ չեն կրի, այլ կշարունակվեն՝ մնալով նախագահի անձնական ուշադրության եւ վերահսկողության կենտրոնում։ Ավելին, մշակվում է հարկային քաղաքականության ճկունացման, տեղ-տեղ մեղմացման ծրագիր, ուղղված տնտեսության եւ ձեռներեցության խթանմանը եւ հարկային մեխանիզմների արդյունավետացմանը։

Տես ▸ էջ 2

ԾՐԱԳԻՐ

Գագիկ Հարությունյան. Հայաստանը սոցիալական պետություն է

ՀՀ Սահմանադրության առաջին հոդվածում ասվում է, որ «Հայաստանի Հանրապետությունը ինքնիշխան, ժողովրդավարական, սոցիալական, իրավական պետություն է»։ Այս թեմայով վերջերս գիտաժողովային համատեղ սեմինար էին կազմակերպել ՀՀ իրավագետների ու քաղաքագետների միությունը եւ սահմանադրական իրավունքի կենտրոնը։ Ելնելով թեմայի նկատմամբ հասարակական մեծ հետաքրքրությունից եւ հարցի կարեւորությունից, Արմենպրեսի թղթակիցը դիմեց ՀՀ Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գ. Հարությունյանին իր նկատառումներն արտահայտելու հասկացության «...սոցիալական պետություն» բնորոշման վերաբերյալ։ Ձեզ ենք ներկայացնում այս հարցի առնչությամբ պրն Գ. Հարությունյանի կարծիքը։

Սոցիալական պետության սկզբունքն այս կամ այն ձեւով ամրագրված է Գերմանիայի, Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Ռուսաստանի, Պորտուգալիայի, Իսպանիայի, Հունաստանի, Հոլանդիայի, Դանիայի, Շվեդիայի եւ մի շարք այլ երկրների սահմանադրություններում։

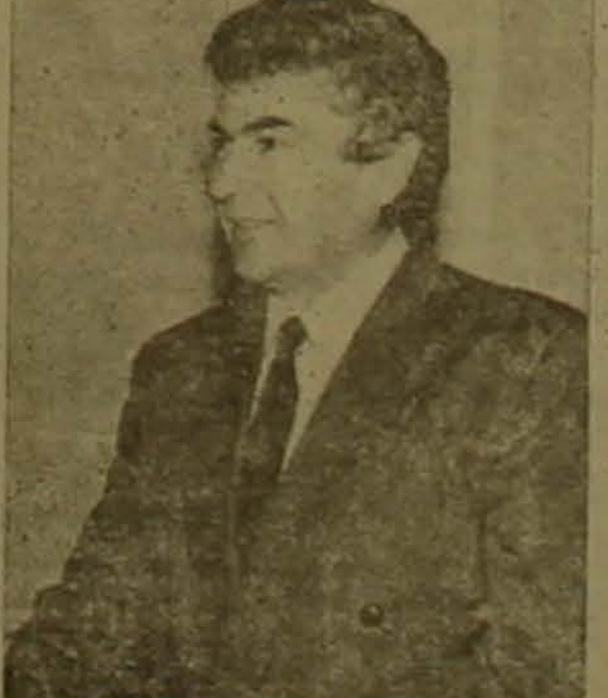

«Սոցիալական պետություն» հասկացությունը XIX դարի վերջի XX դարի սկզբի ծնունդ է։ Այն վկայում է պետության նոր որակի առաջացման մասին, համաձայն որի պետությունը պարտավորություն է ստանձնում հոգ տանել իր քաղաքացիների սոցիալական պաշտպանվածության համար։ Նման որակը տիպական չէ լիբերալ իրավական պետությանը, որում առաջնայնությունը տրվում է արտադրությանն ու շուկայական ազատությանը։

Պետության սոցիալական ֆունկցիայի ճանաչումը եւ սահմանադրորեն ամրագրումն առավել բնորոշ է ազգականնտրոն պետական համակարգերին եւ, բերեւս, նրա ներդաշնակ զարգացման, անցյալի, ներկայի ու ապագայի օրգանական միասնությունն ապահովելու գլխավոր երաշխիքն է։

Իրավական պետության կազմավորումը հանդիսանում է մարդկային համակեցության մեծագույն նվաճումներից մեկը։ Հասարակական հումանիզմի դրսեւորման եւ քաղաքակրթության առաջընթացի մեծագույն ձեռքբերում է նաեւ սոցիալական պետության կազմավորումը, ուր հասարակության անդամները սահմանադրական համաձայնությամբ որոշարկում են իրենց առաջընթացի նպատակը, հստակեցնում «նպատակ», «նախադրյալ», «միջոց» հարաբերակցությունը։ Սա հասարակական համակեցության ավելի բարձր որակ է։

Տես ▸ էջ 2

ԵՐՋԱՆ

Ռուս-ադրբեջանական նոր մերձեցում

ԲԱՔՈՒ, 8 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ Բաքվում կայացավ Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի կառավարական պատվիրակությունների հանդիպումն ու ադրբեջանա-ռուսական տնտեսական համագործակցության կոմիտեի նիստը։ Այստեղ համաձայնություն է ձեռք բերվել մինչեւ 2002 թվականը Ադրբեջանից Ռուսաստան արտահանվելիք նավթի ծավալների շուրջ։ Խոսք է գնացել նաեւ հուսալի տրանսպորտային կապ հաստատելու, էներգետիկ հաղորդակցման վերականգնման, ինչպես նաեւ համատեղ ձեռնարկություններ ստեղծելու շուրջ։ «Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի տնտեսությունները պետք է փոխադարձաբար լրացնեն միմյանց», հայտարարել է Հեյդար Ալիեւը ՌԴ փոխվարչապետ Վալերի Սերովի հետ ունեցած հանդիպման ժամանակ։ Կողմերն այստեղ ընդգծել են, որ ինչպես ԱՊՀ շրջանակներում, այնպես էլ երկկողմ հարաբերություններում իրենց մոտեցումները հիմնականում համընկնում են եւ այժմ հարկ է հայտարարություններից անցնել կոնկրետ գործերի։ ՌԴ փոխվարչապետ Սերովի կարծիքով, սա որակապես նոր քայլ է Ռուսաստանի եւ Ադրբեջանի մերձեցման ճանապարհին։

ՀՀ. 30 համայնք առանց ղեկավար

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՅՈՒՆՎԱՐ, ՓԱՍՏ։ Հանրապետությունում համայնքային կրկնական ընտրություններից հետո, 30 համայնք դեռեւս մնացել է առանց ղեկավար։ Համաձայն ԿԸՀ տեղեկատվության, դա պայմանավորված է առանձին համայնքներում ընտրությունների չկայացմամբ եւ թեկնածուների գրանցման բացակայությամբ։ Ըստ տեղեկատվության, առայժմ չի ձեւավորված 238 համայնքի ավագանի։ Համայնքային հերթական ընտրությունները նախատեսվում է անցկացնել փետրվարի սկզբին։

digitised by A.R.A.R.@

ՃԵՊԱԶՐՈՒՅՑ

Հայաստանը կընդունվի Եվրախորհուրդ, եթե բարելավի սեփական օրենսդրությո՞ւնը

Սկիզբը էջ 1

Ճեպազրույցի հաջորդ թեման հունվարի 5-ին Եվրախորհրդի Շվեյցարիայի պատվիրակության ղեկավար, Շվեյցարիայի խորհրդարանի պատգամավոր Էռնստ Մյուլեմանի ընդունելությունն էր նախագահի կողմից, որի ընթացքում քննարկվել է Եվրախորհրդին Հայաստանի անդամակցության խնդիրը: Այդ առնչությամբ երկու (զեկուցող եւ իրավական) պատվիրակություններ կժամանեն Հայաստան՝ մասնավորապես ՀՀ օրենսդրության համապատասխանությունը Եվրախորհրդի չափանիշներին պարզելու առաքելությամբ: Կարեւորելով եվրոպական կառույցներում ընդգրկվելը ոչ միայն Հայաստանի, այլեւ հարեւան «նորանկախ» երկրների համար, որպես Անդրկովկասում համագործակցության, ժողովրդավարության զարգացման եւ կայունության գրավական, նախագահը խոստացել է ըստ ամենայնի աջակցել Եվրախորհրդարանի պատվիրակությունների աշխատանքին եւ հավաստել է Եվրախորհրդի չափանիշներին հակասող իրավական ակտերը վերանայելու Հայաստանի պատրաստակամությունը: Մահապատժի վերացման վերաբերյալ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նկատել է, որ «ժողովրդավարական ուժերի իշխանության գալուց ի վեր Հայաստանում մահապատիժ չի իրագործվել», եւ առաջիկայում կսկսվի ՀՀ Սահմանադրությամբ ամրագրված այդ գաղափարին «միս ու արյուն տալու» գործընթացը: Սա նշանակում է, թերեւս, որ «Դոդի» դասից «խաղված» մահապատիժները կմնան թղթի վրա:

Անդրադառնալով ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համանախագահի պաշտոնում Ֆրանսիայի ներկայացուցչի նշանակմանը (վերջինիս հեղինակն, իր իրավասությունների շրջանակում, ԵԱՀԿ գործող նախագահ, Շվեյցարիայի արտգործնախարար Կոտտին է), մամլո քարտուղարը նշեց, որ քննարկվող բոլոր թեկնածությունները՝ Գերմանիա, Ֆրանսիա, ԱՄՆ, եւ ցանկացած այլ թեկնածություն, բացառությամբ Թուրքիայի, որն «անկողմնակալ չի կարող լինել», հավասարապես ընդունելի էին Հայաստանի համար:

Ուրբաթ օրն, ասաց նախագահի մամուլի քարտուղարը, պատասխանելով հարցերին, նախագահը կանցկացնի կառավարության նիստ՝ ուղղված վերջինիս գործունեության վերահսկողությանը, հունվարի 17-ին կմասնակցի ԱՊՀ հերթական գագաթաժողովին: Պարոն Զուրաբյանը հայտնեց, որ ամռանը նախագահը պաշտոնական այցով կմեկնի Ուկրաինա: Պարզվեց նաեւ, որ նախագահն, ինչպես միշտ, Ամանորը դիմավորել է ընտանեկան հարկի տակ, մինչ այդ այցելել է ՀՀՇ վարչություն՝ ՀՀՇ վետերանների ավանդական հավաքին, հազվադեպ է խմում, նույնիսկ Ամանորի օրերին:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԲՅՈՒՋԵԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄՆԵՐ

Նոր տարբերակով՝ սպասվում է եկամուտների 31 տոկոսի աճ

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ըստ պետական բյուջեի վերանայված նախագծի, 1997 թ. սպասվում է եկամուտների 31 տոկոսի աճ նախորդ տարվա փաստացի մակարդակի համեմատ, մինչդեռ բյուջեի ծախսերը կաճեն 22 տոկոսով: Այս մասին հայտարարեց ՀՀ ֆինանսների նախարար Լեւոն Բարխուդարյանը:

Ներկայացնելով նախագիծը Ազգային ժողովի հանձնաժողովների համատեղ նիստում, պրն Բարխուդարյանը հայտնեց, որ 1997 թ. բյուջեի դեֆիցիտը կկազմի նույն մեծությունը, ինչ նախորդ տարում՝ 34 մլրդ. դրամ (մոտ 75,5 մլն. դոլար): Նկատի ունենալով, որ սպասվում է համախառն ներքին արդյունքի (ՀՆԱ) 6 տոկոսանոց աճ, դեֆիցիտը հավասար կլինի ՀՆԱ 4,4 տոկոսին:

Նոյեմբերին ներկայացված բյուջեի առաջին տարբերակում նախատեսվում էր եկամուտների ավելի քան 40 տոկոսի աճ, ինչը Կենտրոնական բանկի կողմից որակվել է որպես անիրական:

Պրն Բարխուդարյանը հայտնեց, որ ըստ նախնական գնահատականի, 1996 թ. բյուջեի եկամուտները իրականացվել են 96-97 տոկոսով: 1996 թ. սղաճը կազմել է մոտ 8,7 տոկոս՝ սպասվող 14 տոկոսի փոխարեն: 1997 թ. սղաճը սպասվում է 9,5-10,5 տոկոս սահմաններում:

1997 թ. բյուջեի եկամուտները նախատեսվում են 113 մլրդ. դրամի (մոտ 250 մլն. դոլար), ծախսերը՝ 147 մլրդ. դրամի (326 մլն. դոլարի) չափով: Նախորդ տարվա համեմատ, առաջնահերթ կարգով միջոցներ կհատկացվեն սոցիալական ոլորտին (աճ՝ 28 տոկոս), հատկապես առողջապահության զարգացմանը:

Եկող տարի սպասվում է միջին աշխատավարձի աճ 31 տոկոսով: Մանկավարժների աշխատավարձը 1996 թ. դեկտեմբերի համեմատ կավելանա 30 տոկոսով: Ըստ ֆինանսների նախարարի, բյուջեի եկամուտների աճը հիմնականում կապահովվի հարկային մուտքերի ավելացմամբ: Նախատեսվում է դրանք ավելացնել 30 տոկոսի չափով, որի համար կիրառվեն հարկային համակարգի մի շարք բարեփոխումներ:

Ուժային նախարարությունների ֆինանսավորումը նախատեսվում է ավելացնել մոտ 12 տոկոսով:

Բյուջեի նախագծի քննարկումը ԱԺ հանձնաժողովներում կշարունակվի մինչեւ հունվարի վերջը: Նախատեսվում է փետրվարի 3-ին բյուջեն ներկայացնել խորհրդարանի լիագումար նիստի քննարկմանը:

Ամանորյա դիմակահանդես մայրաքաղաքում

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հունվարի 12-ի լույս 13-ի՝ Նոր-հին տարվա երեկոյան ու մինչեւ ուշ գիշեր, մեծ դիմակահանդես տեղի կունենա մայրաքաղաքի Հանրապետության հրապարակում: Երեւանի քաղաքապետարանը, նրա մշակույթի եւ սպորտի բաժինը հրավիրում են բոլոր երեւանցիներին՝ մասնակցելու այդ ուրախ տոնին:

Ավելի քան չորսժամյա այդ հանդիսությանը մասնակցելու են ազգային օպերային, Երեւանի դրամատիկական, կամերային եւ այլ թատրոնների արտիստներ, պարի պետական եւ այլ անսամբլներ, անվանի արվեստագետներ: Հին տարվա հրաժեշտի եւ Նոր տարվա բարեգալստյան արարողությանը ներկա կլինեն Ձմեռ պապն ու ծաղիկներ բաժանող Կարաբալան, Ջիվան Գասպարյանն իր զուռնայի նվագով, Աշոտ Ղազարյանն ու Արմեն Խոստիկյանն՝ իրենց հումորով, «Արձագանք» ստուդիան, ժողովրդական ու բանահյուսական երգի հայտնի կատարողներ:

Դիմակահանդեսում անցկացվելու է մրցույթ. լավագույն դիմակներն արժանանալու են պարգեւների: Հաղորդումը հեռարձակվելու է ուղիղ եթեր:

Դիմակահանդեսի կազմակերպման հարցը հունվարի 8-ին քննարկվեց մշակույթի եւ սպորտի բաժնում, հանրապետության ճանաչված երաժշտական եւ դրամատիկական խմբերի ղեկավարների, հեռուստատեսային եւ այլ ստուդիաների մասնագետների մասնակցությամբ: Բաժնի պետ Սամվել Սեւադյան նշեց, որ ամեն ինչ արվելու է դիմակահանդեսը գեղեցիկ տոն դարձնելու համար: Գործին ներգրավվելու են նաեւ տրանսպորտային, ոստիկանական, առողջապահական, էներգետիկ կազմակերպությունները, ավտոտեսչությունը եւ այլն:

Սկիզբը էջ 1

Սոցիալական կարող է լինել միայն իրավական եւ ժողովրդավարական պետությունը, ուր մարդու իրավունքների պաշտպանության երաշխիքների ամբողջական եւ գործուն համակարգ է ստեղծվել, ուր ներդաշնակված են հասարակական շահերը, ուր պետության կառավարման ամբողջ համակարգը խարսխված է ժողովրդավարական սկզբունքների վրա եւ ապահովված է դրա անշրջելիությունը:

Սոցիալական պետությունն անհատի եւ հասարակության, անհատի եւ պետության փոխհարաբերությունների ներդաշնակման ավելի բարձր աստիճան է ենթադրում:

Հաճախ պետության սոցիալական ֆունկցիան հակադրվում է հասարակության անդամների ազատության ապահովման ֆունկցիայի հետ, որը, մեր կարծիքով, արդարացված չէ: Ժողովրդավարական ազատությունը ենթադրում է նաեւ հասարակության անդամի երաշխավորված սոցիալական պաշտպանվածություն, որը մարդկային հասարակության հիմնական բնութագրիչներից է: Բնական ազատությունը քաղաքացիական ազատությունից տարբերվում է հենց նրանով, որ անհատի գործունեությունը չպետք է հակադրվի հասարակության մյուս անդամների ազատության իրավունքին, եւ քաղաքացիական հասարակությունն իր անդամների ազատ ինքնադրսեւորման ներդաշնակ համակարգ պետք է ունենա: Իսկ վերջինս անհնարին է առանց պետության կողմից հասարակության անդամների երաշխավորված սոցիալական պաշտպանվածության ապահովման: Դա իր հերթին նշանակում է, որ հասարակության մեջ անհատը չի կարող իրեն մեկուսացված տեսնել, նրա գոյության բնականոն վիճակը փոխկապվածությունը, փոխգործակցությունը ու նաեւ պատասխանատվությունն է հասարակության ներկայի ու ապագայի հանդեպ:

Սոցիալական պետության հիմնական բնութագրիչներից կարելի է առանձնացնել

ա) մարդկանց սոցիալական պաշտպանվածության եւ բարեկեցության ապահովման օրենսդրական երաշխիքների առկայությունը,

բ) սոցիալական պաշտպանվածության պետական եւ ոչ պետական անհրաժեշտ ինստիտուցիոնալ համակարգերի գոյությունը,

գ) կենսամինիմումի երաշխավորվածությունը,

դ) անհատի ազատ զարգացման ու ինքնադրսեւորման երաշխիքների առկայությունը,

ե) այդ սկզբունքի իրականացման անշրջելիության ապահովումը եւ այլն:

Եռամիասնության մեջ ժողովրդավարական, իրավական, սոցիալական պետությունը ներդաշնակում է անհատի կենսագործի հիմնական սկզբունքները՝ ազատությունն ու հավասարությունը: Այս ոլորտներից յուրաքանչյուրի առանձնացումը եւ միակողմանի բացարձակեցումը կամ հակադրումը մեթոդաբանական կոպիտ սխալ է եւ կարող է հանգեցնել ծայրահեղ, աղճատված եւ, որպես կանոն, ոչ ճիշտ եզրահանգումների:

Սոցիալական պետությունը, ստանձնելով պատասխանատվություն անհատի սոցիալական պաշտպանվածության հարցում, առաջին հերթին պետք է մտահոգված լինի բանական էակի ինքնաճանաչման ու ինքնադրսեւորման նախադրյալների ապահովմամբ: Սակայն ամենաբարդ խնդիրն այն է, թե որտեղ պետք է սահմանափակվի պետության միջամտությունը հասարակական-տնտեսական հարաբերություններին, որպեսզի, մի կողմից ապահովվի պետության սոցիալական ֆունկցիայի երաշխավորված իրականացումը, մյուս կողմից այն չխոչընդոտի շուկայական հարաբերությունների բնականոն զարգացմանը: Այստեղ մեկընդմիշտ տրված լուծումներ փնտրելն անօգուտ է: Յուրաքանչյուր երկրում եւ յուրաքանչյուր կոնկրետ իրավիճակի համակողմանի գնահատման հիման վրա պետք է ապահովվի այդ հավասարակշռվածությունը: Դրանում է հենց կայանում կառավարման արվեստը: Դա է կառավարության գործունեության գնահատման հիմնական չափանիշը:

Սոցիալական պետության կայացումն անընդհատ եւ աստիճանական գործընթաց է եւ պահանջում է համարժեք մոտեցում յուրաքանչյուր նոր ու փոփոխվող իրավիճակում: Սխալ է այն մոտեցումը, թե պետությունը կարող է սոցիալական համարվել միայն այն դեպքում, երբ արդեն ստեղծել է հզոր տնտեսական նախադրյալներ եւ կարող է ժամանակ գտնել մտածելու մարդկանց սոցիալական կարիքների մասին: Մարդկանց պահանջմունքների եւ դրանց բավարարման հնարավորությունների ներդաշնակման խնդիրը գոյություն ունի յուրաքանչյուր պահի, եւ այն դինամիկ երեւույթ է: Այլ բան է, որ տարբեր հնարավորությունների պարագայում սոցիալական բավարարման տարբեր խնդիրներ կարող են լուծվել: Բայց դա չի նշանակում, որ ժամանակի ու տարածության մեջ միջոցը կարող է կտրվել նպատակից, առավել եւս հակադրվել դրան:

Ինչ վերաբերում է անցման շրջանին, հատկապես ճգնաժամային կառավարման իրավիճակներին, ապա սոցիալական պաշտպանվածության խնդիրը պետության համար ստանում է հատուկ առաջնահերթություն: Այնե-լին, եվրոպական երկրների փորձը վկայում է, որ պետության սոցիալական ֆունկցիան հատկապես ընդգծվեց եւ սահմանադրորեն ամրագրվեց համակարգային վերափոխումների ընթացքում, քանզի նման վերափոխումների գերագույն նպատակը մարդն է, նրա կարիքների բավարարումն ու, ինչպես պատկերավոր նշվում է՝ «...հասարակության մարդկայնացումը»: Հետեւաբար, անցման շրջանում պետության հիմնական խնդիրն է շուկայական հարաբերություններին անցնելու թափը հավասարակշռել սոցիալական պաշտպանվածության հուսալի համակարգով: Հակառակ պարագայում կաղճատվի, ընդհուպ կվտանգվի տնտեսական ամեն մի բարեփոխում, առավել եւս, եթե վերջինիս նպատակն առողջ մրցակցային հիմքի վրա նորմալ շուկայական տնտեսության ստեղծումն է:

Սոցիալական պետության կայացումը ենթադրում է նաեւ խելամիտ պահանջմունքների խնդրի առաջադրում: Հասարակության անդամների սպասելիքների ճանաչողությունը, ռացիոնալ սպասելիքների ձեւավորումը, դրան համապատասխան համակեցության նոր արժեհամակարգերի անհրաժեշտությունը ոչ միայն համակարգված ու ծրագրավորված տնտեսական, այլեւ քաղաքական ու առավել եւս, բարոյական նոր մոտեցումներ են պահանջում: Բանն այն է, որ անցման շրջանին բնորոշ այնպիսի վիճակներ, ինչպիսիք են խաթարված վերարտադրական համակարգը, արմատական վերակազմակերպման անհրաժեշտություն ունեցող եւ սեփական կառուցվածքային հիմք չունեցող տնտեսությունը, անորոշության գործոնը, աղճատված հասարակական գիտակցությունը, փլուզված արժեհամակարգերը եւ այլն, թելադրում են անհատի ու հասարակության փոխհարաբերությունների նոր սկզբունքների ակտիվ ու համակարգված ձեւավորում: Առանց դրա անհնարին է հաղթահարել մոտեցումների ծայրահեղ բեւեռացումն ու անհանդուրժողական հակադրությունը, մեղմել հասարակական լարվածությունը, ապահովել ներդաշնակ զարգացում:

Ասվածից հետեւում է, որ, ինչպես բազմիցս մեր կողմից ասվել եւ հիմնավորվել է, անցման փուլում պետության կարեւորագույն գործառույթներից մեկն է դառնում կառավարելի անցումը շուկայական տնտեսական հարաբերություններին: Ի դեպ, այլ կերպ չի էլ լինում՝ ընդունում ենք այն, թե ոչ, գիտակցում ենք դրա անհրաժեշտությունը, թե ոչ, իրական կյանքը գնում է հենց այդ ճանապարհով, միայն, անհարկի հակադրվելով, ստիպված ենք լինում հաղթահարել մեր իսկ կողմից ստեղծված ավելորդ խոչընդոտներ:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

ԵՐԵՎԱՆ

Գագիկ Հարությունյան. Հայաստանը սոցիալական պետություն է

Հանրապետությունում հաշվառված է ալկոհոլիզմով հիվանդ 4000 մարդ

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր հանրապետությունում հաշվառման է վերցված խրոնիկական ալկոհոլիզմով տառապող ավելի քան 4000 մարդ: Դժբախտաբար տարեցտարի նրանց թիվն ավելանում է, ասաց ՀՀ առողջապահության նախարարության գլխավոր թմրաբան, հանրապետական թմրաբանական կենտրոնի բուժական տնօրեն Սեդա Ջամալյանը:

Դրա գլխավոր պատճառը նա տեսնում է բնակչության կյանքի դժվարին սոցիալական պայմաններում: Նրա կարծիքով, հասունացել է հակաալկոհոլային պետական ծրագրի մշակման անհրաժեշտությունը, որը խիստ վերահսկողություն կսահմաներ խմիչքների արտադրության, ինչպես նաեւ դրանք հանրապետություն ներկրելու նկատմամբ:

Շուրջ 60 հիվանդ (որոնցից շատերը ոչ առաջին անգամ) այժմ բուժվում են Երեւանի հանրապետական թմրաբանական կենտրոնում: Կլինիկայի բժիշկները կիրառում են բուժման արդի մեթոդներ՝ կապված հիվանդության բնույթի, նրա բարձիթողի վիճակի հետ: Ըստ մասնագետների բազմամյա դիտումների, հարբեցողների միայն մոտ 20 տոկոսն է բուժումից անցնելուց հետո ընդմիշտ վերջ տալիս այս չարիքին: Դարձյալ այստեղ է վերադառնում ժամանակին բուժվածների մոտավորապես մեկ հինգերորդը:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Է տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / հեռ. 562863
A STYLE համակարգչային ծառայութիւն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Երեկ հունվարի 8-ին, նախօրեին մամուլում եղած հրապարակումների հիման վրա բավական ստվար խումբ լրագրողներ հավաքվել էին ՀՀ արդարադատության նախարարությունում: Հայտնի էր, որ մեր ներկայությամբ ՀՅԴ Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչները եւ նախարարության ղեկավարությունը քննարկելու են դաշնակցությունը կասեցումից դուրս բերելու հարցը: Գրեթե բոլորս համոզված էինք, որ «հարցը լուծված է» եւ մեզ պարզապես հրավիրել են արդեն ընդունված որոշմանը տեղյակ դառնալու:

Որքան մեծ էր հուսախաբությունը, երբ ՀՅԴ Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչներ Ռուբեն Հակոբյանը, Գագիկ Մկրտչյանն ու Ռոլանդ Շառոյանը «անհետացան» նախարարի առանձնասենյակում՝ լրագրողներին ամբողջ ժամուկես թողնելով անորոշ սպասման մեջ: Այնուհետեւ կողմերը միասնաբար եկան դահլիճ, եւ ՀՀ արդարադատության նախարար պրն Մարատ Ալեքսանյանը նրբանկատորեն ներողություն խնդրեց «պայմանավորվածության մի փոքր խախտման» համար, ապա նշեց. «ՀՅԴ ներկայացուցիչները բազմիցս մեզ դիմել էին կուսակցությունը կասեցումից դուրս հանելու խնդրով: Այդ հարցը նաեւ հետաքրքրում էր զանգվածային լրատվության միջոցներին, այդ նպատակով ձեզ հրավիրել ենք: Մեկ ժամ 30 րոպե մենք այդ հարցը քննարկեցինք ՀՅԴ ներկայացուցիչների հետ: Մեր տեսակետները երբեմն մոտենում են, երբեմն հեռանում են: Բարձրացված հարցի կապակցությամբ արդարադատության նախարարությունն իր որոշակի տեսակետն ունի, որի հիմքում ընկած է գործող օրենսդրության պահպանումը: Այսինքն, ՀՅԴ գործունեությունը թույլատրելու որեւէ առարկություն մենք չունենք, երբ դա կատարվի գործող օրենսդրության պայմաններում»: Նախարարը հարկ համարեց պարզաբանել, թե ի՞նչ ասել է դա: «Դեռեւս մարտի 29-ին մենք տեղեկացրել ենք, որ կուսակցությունը պետք է ժողով անցկացնի, եւ հանդես եկանք հայտարարությամբ, որով նախազգուշացրինք, որ ժողովը չպետք է անցկացնել, նկատի ունենալով, որ դա նույնպես հակասում է ՀՀ օրենսդրությանը: Նկատի ունեինք, որ այդ ժողովի անցկացումը թելադրված է 1995 թ. դեկտեմբերին ՀՅԴ ընդհանուր ժողովի կողմից: Կուսակցությունն այդ ժողովն անցկացրեց, իհարկե, ընտրելով նոր Գերագույն մարմին...»: Նախարարը տեղյակ պահեց, որ Գերագույն մարմինը կանոնադրական փոփոխություններ է արել եւ ներկայացրել արդարադատության նախարարությանը: Ներկայացված փաստաթղթերից, ըստ նախարարի, պարզ չի եղել, թե արդյոք «ինչ ծավալներով եւ ինչ սահմաններում է քննարկվել կասեցումից դուրս գալու խնդիրը: Արձանագրությունը, որը ներկայացվել էր, որոշակի պատկերացում չէր տալիս...»: Ուստի նախարարության համար պարզ չի եղել, թե վերջապես կասեցման հիմքը վերացվե՞լ է, թե ոչ»: Իսկ կասեցման հիմքը, ըստ պրն Ալեքսանյանի, ՀՀ Գերագույն դատարանի 1995 թ. հունվարի 13-ի որոշումն է, որ նշված է, թե ՀՅԴ Հայաստանի կազմակերպության ղեկավար մարմնի մեջ կան օտարահպատակ քաղաքացիներ: «Այսօրվա մեր հանդիպման ժամանակ, նշեց նախարարը, մենք նորից առաջարկեցինք ՀՅԴ Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչներին վերացնել կասեցման հիմքը, այսինքն կատարել դատարանի որոշումը»: Նա ընդգծեց, թե ՀՅԴ ներկայացուցիչների պատկերացմամբ դատարանի վճիռը կատարել են, իսկ նախարարության կարծիքով չեն կատարել: Ավելին, ՀՅԴ Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչները դիմում են, թե «արդարադատության նախարարությունը պետք է իրենց մեխանիզմներ առաջարկի»: Ժամանակին նախարարության ներկայացուցիչը հայտարարել է, թե կուսակցությունը կասեցումից հանելու մեխանիզմներ նախարարությունը կառաջարկի, եւ դա ամրագրվել է ՀՀ Գերագույն դատարանի որոշման մեջ: Սակայն դրանից հետո նոր Սահմանադրություն է ընդունվել, եւ դրա 5-րդ հոդվածով այժմ նախարարությանն իրավունք չի տրվում այդպիսի մեխանիզմներ առաջարկել: Այնուամենայնիվ, ըստ պրն Ալեքսանյանի, ՀՅԴ կանոնադրությունն իրենց հնարավորություն է տալիս «խախտումները վերացնել»:

Փակուղի, որից դուրս գալու ցանկությունը կա, իսկ ելքը՝ առայժմ ոչ

ՀՅԴ կասեցման մասին որոշումը մշուշի մեջ

Պատասխան խոսքով հանդես եկած ՀՅԴ Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչ Ռուբեն Հակոբյանն ասաց. «Դեռեւս օգոստոսի 11-ին Գերագույն մարմինը դիմել էր արդարադատության նախարարություն՝ ներկայացնելով վերախմբագրված կանոնադրությունը, որն ընդունվեց Գերագույն ժողովի կողմից»: Պրն Հակոբյանը բավական հանգամանորեն կանգ առավ հարցի նախապատմության, նշեց, որ իրենք վերացրել են Գերագույն դատարանի որոշման մեջ նշված կասեցման հիմք հանդիսացող պատճառը, այն է՝ այլեւս Գերագույն մարմնի կազմում օտարահպատակ քաղաքացիներ չկան: Նա հայտնեց, որ կուսակցությունը կասեցումից դուրս բերելու ամբողջ ծանրությունը մնացել է միայն ՀՅԴ-ի վրա, որ Հայաստանի գործող օրենսդրության մեջ կասեցումից դուրս գալու կոնկրետ մեխանիզմներ նշված չեն եւ իրենք չգիտեն, թե ինչպես պետք է դա անել, իսկ նախարարությունը ոչինչ չի առաջարկում: Նույնիսկ ՀՅԴ Գերագույն ժողովի արձանագրությունները նախարարություն ներկայացնելու հարցի առթիվ պրն Հակոբյանն ընդգծեց, թե «Հայաստանում չկա որեւէ օրենք, որեւէ նորմ, որը սահմանի, թե ինչ ձեւով պետք է կազմվեն արձանագրությունները», որոնք երկու անգամ մերժվել են նախարարության կողմից, նույնիսկ ակնարկեց, թե հավանաբար այն սղագրողներ են եղել եւ եթե հարկ կա իրենք պատրաստ են նույնիսկ սղագրությունը ներկայացնել... Այս առթիվ ՀՅԴ Գերագույն մարմնի ներկայացուցիչ Գագիկ Մկրտչյանը նկատեց, թե ինչ հարկ կա, որպեսզի նախարարությանը մանրամասն ներկայացվի ո՞վ ինչ կարծիք է հայտնել ժողովում, կարեւորը ընդունված որոշումն է, որն իրենք ներկայացրել են:

Ռուբեն Հակոբյանը հայտարարեց, թե «այժմ ժամանակը չէ որոշել ո՞վ եւ ինչքանով է մեղավոր», պատրաստակամություն հայտնելով կատարել օրենքի բոլոր պահանջները: Սակայն տպավորությունն այն էր, թե ոչ ոք հստակորեն չգիտի օրենքն ի՞նչ է պահանջում: Ըստ նրա՝ բոլորի համար ակնհայտ է, որ այս հարցը ոչ այնքան իրավական, որքան քաղաքական հարց է, եւ որին էլ «անալոգիաները տեղին չեն, Հայաստանում համանման կուսակցություններ կան, բայց նրանցից ոչ ոք ոչինչ չի ասում»: Պրն Հակոբյանը դժգոհում էր, որ նախարարությունը 4 ամսից ավելի գրավոր պատասխան չի տալիս իրենց դիմումին, թեեւ օրենքով պարտավոր է դա անել մեկ ամսվա ընթացքում, որից իրենք իմանային ի՞նչ է պահանջվում իրենցից, որպեսզի կուսակցությունը կասեցումից դուրս գա: Ի դեպ, նա նշեց, որ կուսակցությունը, անկախ կասեցումից, «գործել է եւ գործում է»:

Կողմերը, իմ տպավորությամբ, իսկապես ցանկանում են ելք գտնել առաջացած փակուղուց: Պրն Ալեքսանյանը լրագրողներից մեկի հարցին պատասխանելիս նշեց, որ ինքը որեւէ տեղեկություն չունի, թե այժմ ՀՅԴ Գերագույն մարմինը «ղեկավարվում է դրսից», կրկին ավելացնելով, սակայն, որ այդ մարմինը ձեւավորվել է դրսի որոշմամբ հրավիրված ժողովում: Ինչ վերաբերում է Գերագույն մարմնի ներկա կազմին, ապա ինչպես տեղեկացվեց, նրանում ոչ մի օտարահպատակ քաղաքացի այժմ չկա: Եթե իսկապես ընդունենք, որ Դաշնակցությունը ստեղծման օրվանից ապակենտրոն կառույց ունի, որի կազմակերպությունները լիովին անկախ են գործում, ինչպես պնդում էր պրն Ռուբեն Հակոբյանը, ապա պիտի նկատենք, որ ՀՅԴ գործունեության կասեցման մասին ՀՀ գերագույն դատարանի 1995 թ. հունիսի 13-ի վճռի պահանջները կատարված են եւ անհասկանալի է, թե այժմ ի՞նչն է խանգարում, որպեսզի կասեցման մասին որոշումը վերացվի: Համենայնդեպս, Ռուբեն Հակոբյանը արդարադատության նախարարության ղեկավարության հետ այս հերթական անորոշ հանդիպում-բանավեճից հուսահատված չէ եւ համոզմունք հայտնեց, որ առաջիկայում հանդիպումները կշարունակվեն: Ի՞նչ կտան՝ չգիտեմ, այս մեկը, նկատեմ, ոչինչ չտվեց: Բայց որ հարցը հասունացած է եւ պետք է լուծվի՝ չեմ կասկածում: Ի վերջո, խնդրի լուծումը կարեւոր է եւ մեծապես կնպաստի թե հանրապետությունում, թե սփյուռքում քաղաքական մթնոլորտի առողջացմանը: Սա բոլորն են ընդունում: Իսկ ահա ուղիներն առայժմ մշուշի մեջ են:

ՌԱՓԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Վարդան Գրիգորյանը՝ «Քարնեգի հոլի» նախագահ

ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ, 8 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ. «Նյու Յորք թայմս» օրաթերթն իր հունվարի 7-ի համարում հաղորդել է, որ «Քարնեգի հոլի» ղեկավարությունը որոշել է վերջին տարիներս Նյու Յորքի հանրային գրադարանը եւ «Բրաուն» համալսարանը «վերակենդանացրած» Վարդան Գրիգորյանին նշանակել այդ հաստատության նախագահ: «Քարնեգի հոլը», որն անցյալ տարվա ընթացքում 59 միլիոն դոլար էր նվիրել ավելի քան 334 կազմակերպությունների, Միացյալ Նահանգների ամենամեծ հիմնարկների ցանկում գրավում է 16-րդ տեղը: «Քարնեգի հոլը» կրթության եւ խաղաղության ջատագով հաստատություն է, որի կապիտալը շուրջ 1,4 միլիարդ դոլար է: Մի հարցազրույցի ժամանակ Գրիգորյանը հայտարարել է, թե հաստատությունում իր ձեռնարկելիք աշխատանքների ծրագրերը ներկայացնելու է մինչ այժմ կատարված աշխատանքները հիմնավորապես ուսումնասիրելուց հետո: Նա արդեն «Բրաուն» համալսարանի հոգաբարձությանը տեղեկացրել է, որ իր ներկա պաշտոնից հեռանալու է հուլիսին: Նա կարեւոր ներդրում է ունեցել համալսարանի վարկը բարելավելու ասպարեզում, եւ այս տարի 15 հազարից ավելի դիմումներ էին տրվել, որոնցից միայն 1482 հոգու է հնարավոր եղել ընդունել: Համալսարանի ղեկավարները ցավով են արտահայտվել 62-ամյա Գրիգորյանի հեռանալու առթիվ: Նա համալսարանի նախագահությունն ստանձնել էր 1989-ին: «Քարնեգի հոլի» պաշտոնատարները շեշտել են, որ Գրիգորյանի մտավոր պաշարը եւ ճգնաժամային իրադրությունները կարգավորելու կարողություններն են նրան «կատարյալ ընտրյալ» դարձրել հիմնարկի նախագահի պաշտոնի համար:

ՄԻՋՊԵՏԱԿԱՆ

Յան Կեժուն. «Մեր հարաբերությունները Հայաստանի հետ հարաճուն կզարգանան»

1996 թ. Չինաստանի Ժողովրդական Հանրապետության եւ Հայաստանի հարաբերությունները նշանավորվեցին մի շարք կարեւոր իրադարձություններով, որոնց շարքը հարկ է դասել, առաջին հերթին, երկու երկրների բարձրագույն պաշտոնյաների այցելությունները: Ապրիլին Հայաստան այցելեց Պետխորհրդի վարչապետի տեղակալ, ՉԺՀ արտաքին գործերի նախարար Ցյան Ցիչենը: Պաշտոնական այցով Չինաստան այցելեցին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը եւ ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Բաբկեն Արարքցյանը: Այդ նույն տարի Չինաստանում բացվեց Հայաստանի դեսպանությունը:

ՉԺՀ եւ Հայաստանի հարաբերությունների զարգացման մասին Նոյյան տապան գործակալության թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ իր կարծիքը հայտնեց ՀՀ-ում ՉԺՀ արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Յան Կեժունը:

– Ինչպե՞ս կբնութագրեիք հարաբերությունների վիճակը ՉԺՀ եւ Հայաստանի միջեւ: Ո՞րն է Հայաստանի նշանակությունը Չինաստանի համար:

– ՉԺՀ-ն առաջիններից մեկը ճանաչեց Հայաստանի անկախությունը 1992 թ. ապրիլի 6-ին դիվանագիտական հարաբերություններ հաստատելով նրա հետ: Չինաստանը շահադիտական նպատակներ չի հետապնդում: ՉԺՀ միակ ցանկությունն է նպաստել կայունության ու խաղաղության ամբողջ անդրկովկասյան տարածաշրջանում խաղաղ գոյակցության հինգ սկզբունքների հիման վրա նրա զարգացման եւ բարգավաճման համար: ՉԺՀ-ն վարում է բոլոր երկրների հետ հարաբերությունների զարգացման անկախ քաղաքականություն: Հայաստանի հետ Չինաստանը չունի քաղաքական տարաձայնություններ: Չինաստանը աջակցում է Հայաստանի ջանքերին՝ ուղղված իր ինքնիշխանության եւ անկախության պաշտպանությանը: Մենք ուրախ ենք Հայաստանը տեսնել որպես մեր ռազմավարական գործընկերոջ եւ պատրաստ ենք միջազգային խնդիրների լուծման գործում նրա հետ համագործակցել ամենախոշոր միջազգային կազմակերպությունների մակարդակում, ինչպես օրինակ ՄԱԿ-ն է: Դրան նպաստեց 1996 թ. մայիսին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի պաշտոնական այցը Չինաստան, որի ընթացքում Հայաստանի նախագահը հաստատեց, որ բացի ՉԺՀ-ից ուրիշ չինական պետություն Հայաստանը չի ճանաչում:

– Մեր երկրների միջեւ ի՞նչ կարեւոր համաձայնագրեր են ստորագրվել եւ ի՞նչ համաձայնագրերի ստորագրում է նախատեսվում մոտ ապագայում:

– Չինաստանի եւ Հայաստանի միջեւ ստորագրվել են համաձայնագրեր գործնականում համագործակցության բոլոր ոլորտներում՝ առեւտրի, տնտեսության, գիտության եւ մշակույթի: 1992 թ. ՀՀ փոխնախագահ եւ վարչապետ Գագիկ Հարությունյանի Չինաստան կատարած այցի ընթացքում ստորագրվեցին մի շարք կառավարական համաձայնագրեր ներդրումների ընդլայնման եւ փոխադարձ պաշտպանության մասին, գիտության եւ տեխնիկայի, մշակույթի, առողջապահության, զբոսաշրջության եւ այլ բնագավառներում: Ստորագրվեց նաեւ համաձայնագիր Չինաստանի կողմից մոտ 4 մլն դոլար գումարի արտոնյալ վարկի տրամադրման մասին, ինչը չինական կողմն արդեն իրականացրել է: ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի Չինաստան կատարած այցի ընթացքում նա եւ ՉԺՀ նախագահ Ցզյան Ցզեմինը ստորագրեցին կոմյունիկե, որը հիմք հանդիսացավ հարաբերությունների հետագա զարգացման համար: Ստորագրվեցին նաեւ համաձայնագրեր կրկնակի հարկումից խուսափելու, բանկային ոլորտում, ավտոտրանսպորտի բնագավառում համագործակցության մասին: 1997-1998 թթ. համար ստորագրվեցին արձանագրություններ մշակույթի եւ զբոսաշրջության ասպարեզում երկու երկրների համագործակցության կոնկրետ ծրագրերի վերաբերյալ:

– Չինաստանը մտադի՞ր է Հայաստանում ներդրումներ կատարել կամ ստեղծել համատեղ ձեռնարկություններ: Տեսնո՞ւմ եք նոր տեխնոլոգիաների զարգացման գործում համագործակցության հնարավորություններ:

– Տնտեսական համագործակցությունը Չինաստանի եւ Հայաստանի միջեւ հիանալի ապագա ունի: Մեր երկրները միմյանց էր կապում դեռ Մետաքսի մեծ ճանապարհը: Մենք ունենք մեծ ներուժ առեւտրատնտեսական հարաբերությունների զարգացման համար, ինչը ներկայումս գործի է դրված ոչ ամբողջովին: Առեւտրի զարգացման համար հիմնական խոչընդոտները տրանսպորտային խնդիրներն են: Առավել բարենպաստ է իրադրությունը համատեղ ձեռնարկությունների ստեղծման համար, ինչը խրախուսվում է Չինաստանի կառավարության կողմից: Կարգաբերվում է օդափոխիչների արտադրությունը Երեւանի էլեկտրաշարժիչների գործարանի եւ Շանդոնի «Չին Լուն» ֆիրմայի համատեղ ձեռնարկությունում, իսկ Հրազդանում աշխատում են հացահատիկի բերքատու սորտերի աճեցման չին մասնագետները: Երեւանում բացվել է չինական ռեստորան: Օրենսդրական բազայի կատարելագործմանը զուգահեռ չինական կողմից կարելի է սպասել նաեւ ներդրումների ավելացում:

Վերջում ՉԺՀ դեսպանը հայտարարեց. «Ես լավատես եմ եւ վստահ, որ ընդհանուր ջանքերի շնորհիվ մեր հարաբերությունները հարաճուն կզարգանան եւ մոտ ապագայում խնդիրների մեծ մասը կլուծվի»:

ԻՆԳԱ ԶԱՐԱՓՅԱՆ,
Նոյյան տապան

digitised by A.R.A.R.@

Պրոպագանդան պետական կառավարման համակարգում: Պետության՝ որպես սոցիալական օրգանիզմի բնականոն կենսագործունեության համար անհրաժեշտ առաջնահերթ ոլորտը ցանկալի հասարակական գիտակցության ձեւավորման նպատակով նրա գաղափարախոսության հասկացումն ու կենսական կարեւորության հիմնախնդիրների վերաբերյալ իր քաղաքական ղեկավարության կուրսի ու պատկերացումների պատշաճ մակարդակով մատուցման կազմակերպումն է: Գաղափարախոսության եւ ստրատեգիայի հասկացումը պետության համար անհրաժեշտություն է, քանի որ առանց արժեքների եւ գաղափարների ընդհանրության հնարավոր չէ հասարակության՝ որպես տարաբնույթ սոցիալական խմբերի ամբողջության պահպանումը, ինտեգրացումը, համախմբումը եւ նպատակաուղղումը: Հասարակության կենսագործունեության առումով քաղաքականության դերի մեծացումը միաժամանակ իր հետ բերում է նրա բոլոր ոլորտների գաղափարականացման աճ: Զանգվածային հաղորդակցության ներկայիս հնարավորություններին ապավինելու միջոցով հասարակության բնականոն զար-

կային) շրջանին բնորոշ՝ լավագույն դեպքում միայն իշխանության թեւերի ու հասարակության միջեւ հարաբերությունների բարոյական կարգավորիչի գործառույթ ունեցող եւ իրական իշխանությունների կողմից մեծահոգաբար «չորրորդ իշխանություն» կոչված անկախ զանգվածային լրատվամիջոցների, այլեւ ուղղակիորեն հասարակական կարծիքի նպատակային կազմակերպմամբ հասարակության կառավարման գործին լծված արժանի հակառակորդ: Բնականաբար, այդ պայմաններում հասարակության ցանկալի ապագայի համար նպատակային գաղափարների եւ արժեքների պրոպագանդման առումով հասարակական կարծիքի հետ աշխատանքը դառնում է պետության ռազմավարական գերակայություններից հիմնականը:

Պրոպագանդայի արդյունավետություն: Նրա բաղադրատարրերը: Թե որքա՞ն ամբողջական եւ կուռ կլինի տվյալ պետության պրոպագանդիստական համակարգի գործունեության համակարգումը, ինչպիսի՞ն կլինի պրոպագանդիստական համակարգի բաղադրատարրեր կազմող գաղափարախոսության մշակման գիտական եւ զանգվածային գիտակցության ձեւա-

ները ընդհանուր հունի մեջ կազմակերպիչ գործոն՝ ընդգրկելով հասարակական գործունեության բոլոր բնագավառները՝ դառնալով ցանկալի տիպի հասարակության եւ անհատի ձեւավորման գործոն: Հենց այդ խնդրի համապատասխան ընկալման արդյունքում էլ նրա իրականացման մեխանիզմների ապահովման նպատակով պետությունները կազմակերպում են իրենց պրոպագանդայի եւ նրա առանձին ֆունկցիոնալ մաս կազմող հակապրոպագանդայի համակարգերը, որոնք էլ իրենց հերթին անհրաժեշտություն են դարձնում հատուկ մասնագիտացված մի շարք պետական կառավարման մարմինների ստեղծումը:

Պրոպագանդայի կառուցվածքների արեւմտյան փորձը: Տարբեր երկրներում այդ մարմինները կրում են տարբեր անվանումներ եւ ունենում են տարբեր կարգավիճակներ: Եթե զարգացած երկրները հնարավորության սահմաններում աշխատում են սեփական երկրներում գաղափարական մոնոպոլիայի հաստատման եւ այլակարծության խոչընդոտելու մեղադրանքից ազատ լինելու համար խուսափել պրոպագանդայի համակարգի կառավարման մարմնին շնորհել ամենա-

րի գերազանցման եւ իշխանության ուղղակի ուզուրպացիայի (՞) փորձ:

Հայաստանում: Այս պայմաններում մի կողմից բացատրելի, մյուս կողմից ըստ իս վաղաժամ եւ խիստ շտապեցված կարելի է համարել Հայաստանի Հանրապետության կառավարության նոր կառուցվածքում տեղեկատվության նախարարության բացակայությունը: Եթե նախարարությունը զուտ ձեւի առումով տոտալիտար համակարգին բնորոշ կառուցվածք էր, եւ նրա լուծարումը ենթադրվում էր հայաստանյան կառավարության ֆունկցիոնալ ստորաբաժանումների ավելի ժողովրդավարականացման տրամաբանությունից, ապա նկատի ունենալով ինչպես արտաքին ու ներքին պրոպագանդայի իրականացման անհրաժեշտությունը, այնպես էլ Հայաստանում հասարակական ինքնակազմակերպման ու ինքնակառավարման ժողովրդավարական ավանդույթների բացակայությունը եւ ինստիտուցիոնալ կազմակերպվածության ներկա մակարդակը, որը առանց ուղղակի համակարգման եւ պետության կողմից իրականացվող տեխնիկա-տնտեսական օժանդակության անհնարին է դարձնում հասարակության առաջընթացի կարեւորագույն գործոն

վասյլա: Ընդդիմադիր լրատվության աստիճանական անկման [illegible] արդյունքում հակակշռից զրկված պետական եւ իշխանամետ մամուլի ու լրատվության բնական բուլության պայմաններում փորձենք մեզ համար ճշտել, թե իրականում ինչ են ուսուցանում մեր հասարակությանը ընդհանրության մեջ իր ոլորտում ամենահաջողված գործունեությամբ պետական գերատեսչություններից մեկի՝ նախկին ՆԳՆ-ի խոսափողերը: Եվ այսպես... մարդկային բոլոր պատալոգիաների ամենամանրամասն ու նատուրալ նկարագրություններ՝ սկսած գողություններից, բռնաբարություններից ու կողոպուտներից «նոր ու առաջավոր» փորձերի ու տեխնիկա-տեխնոլոգիաների ուսուցմամբ, վերջացրած նրանով, ուր ներկայացվում է, թե ինչպես կարող է մարդանմանը մեկը իր նման մեկ ուրիշին բռնաբարելուց հետո մորթել, խաշել եւ ուտել: Չի կարող առողջ համարվել այն հասարակությունը, որի «ինֆորմացիոն հետաքրքրությունները» այս շրջանակից դուրս չեն գալիս: [illegible] պատահական չէ, որ իր հիմքում որպես վարքի կազմակերպման նորմերի գնահատման համակարգ եւ արժեքային հարաբերման եզր ունենա-

Պրոպագանդայի կազմակերպումն ու տեղեկատվական դաշտի համակարգումը պետության գերխնդիրներից է

Ծանոթ է, որ այս օրերին տարբեր գերատեսչություններում քննարկվում է տեղեկատվության դաշտի հետագա ձեւավորման հարցը, պատրաստվում են կառուցային փոփոխությունների մասին առաջարկներ: Այդ հարցին վերաբերող մեր այս հրապարակումը նպատակ ունի այդ քննարկումներին մասնակից դարձնել նաեւ մեր հասարակության լայն խավերին: Հոդվածում արտահայտվող մի շարք կարծիքների համաձայն չենք:

գացման պայմաններում գաղափարախոսության նշանակությունը միանգամից աճում է թե որպես աշխարհայացքային եւ գաղափարական արժեքների գիտական համակարգի, թե որպես հասարակության համախմբման համակարգի, եւ թե որպես սոցիալական գործընթացների կառավարման համար անհրաժեշտ սկզբունքների, չափանիշների, գնահատականների եւ մեկնակետերի համակարգի: Այդպիսով այն սանում է կազմակերպող եւ սոցիալապես ինտեգրացնող գործառույթներ եւ այդ որակում ներկայանում է որպես ամբողջության մեջ հասարակության քաղաքական ղեկավարման միջոց՝ իրենից ներկայացնելով տվյալ հասարակական հարաբերությունների ամրապնդմանը կամ փոփոխմանն ուղղված սոցիալական գործունեության ծրագրերն ու նպատակները պարունակող գաղափարների, տեսությունների եւ հայացքների համակարգ:

Ինֆորմացիոն հասարակություն: Պատահական չէ, որ ժողովրդավարականի մոդել առաջարկվող «Քաղաքացիական հասարակությունը» այլ կերպ անվանվում է նաեւ «Հասարակական կարծիքի հասարակություն», քանի որ հասարակության այս մոդելը ենթադրում է սոցիալական բոլոր գործընթացներում՝ այդ թվում նաեւ իշխանության ձեւավորման եւ պահպանման գործում հասարակական կարծիքի բացարձակ գերակայություն այլ երեւույթների ու գործոնների նկատմամբ: Եվ միանգամայն օրինաչափորեն հետինդուստրիալ հասարակության մասին վերոնշյալ արեւմտյան տեսություններում քաղաքացիական հասարակության ապագան համարվում է ինֆորմացիոն հասարակությունը, որտեղ զանգվածային լրատվամիջոցներին վերապահվում է ընդհուպ ինդուստրիալ շրջանում իրականացրած իրենց ֆունկցիոնալ դերի մեջ հասարակական կազմակերպությունների ու կուսակցությունների փոխարինում: Ինֆորմացիոն հասարակությունը գալու է փոխարինելու արտադրական հասարակությանը: Ի տարբերություն նախորդի, այս հասարակության մեջ նոր սոցիալական իրականության համակարգի ձեւավորման հիմնական գործոնը աշխատանքի (արտադրանքի) փոխարեն դառնում է ինֆորմացիան: Տվյալների եւ գիտելիքների ինդուստրիայով հասկանալով այդ դարաշրջանում ինֆորմացիան դառնում է նաեւ մարդկանց կյանքի որակը պայմանավորող հիմնական գործոնը:

Միանգամայն հասկանալի է, որ այդ պայմաններում հասարակության կառավարման իրական լծակների համար ընթացող պայքարը տեղափոխվում է զանգվածային լրատվության ոլորտ, որտեղ արդեն ի դեմս անկախ լրատվամիջոցների, պետությունը գտնում է ոչ միայն հասարակության զարգացման նախորդ (ներ-

վորման պրակտիկայով զբաղվող հաստատությունների եւ կազմակերպությունների ամբողջությունը, որքա՞ն մշակված կլինի նրա հիմքում ընկած գաղափարախոսությունը որպես քաղաքական, փիլիսոփայական, սոցիոլոգիական, իրավական, բարոյական եւ այլ հայացքների հանրագումար եւ ուսուցումն ու կրթության համակարգը ներառող գաղափարահասարակական գործունեությունը որպես զանգվածային որոշակի գիտակցության ձեւավորման գործոն, մեծապես պայմանավորված է հասարակության մշակութային եւ բարոյական դիմանկարը:

Համաշխարհային փորձը ցույց է տվել, որ այս բոլոր գործառույթներից որեւէ մեկի նվազեցումը անհամեմատ թուլացնում է պետության պրոպագանդիստական մեքենայի ներգործության ուժը: Հասարակական գիտակցության վրա ազդեցությանը նպատակաուղղված աշխատանքի արդյունավետության աստիճանը մեծապես պայմանավորված է նրա ուղղությունների փոխհամագործակցության կազմակերպվածությունից, դրա ձեւերից ու միջոցներից, գաղափարական աշխատանքի ֆինանսատնտեսական ապահովումից:

Պրոպագանդայի հիմնական գործառույթի համատեքստում որպես ինքնուրույն կարեւորագույն խնդիր առանձնանում է ինֆորմացիոն ներգործությունը, այսինքն ներգործության օբյեկտի ինֆորմացիոն հետաքրքրությունների ձեւավորումը եւ փոփոխումը: Այլ կերպ ասած՝ պրոպագանդայի նպատակը սովորաբար ձեւակերպվում է որպես զանգվածների, սոցիալական խմբերի, կամ առանձին մարդկանց արարքների եւ գիտակցության ցանկալի վիճակի ձեւավորում: Հետեւաբար որպես պրոպագանդայի արդյունավետության գնահատման ընդհանուր չափանիշ ընդունվում է պրոպագանդայի օբյեկտի գիտակցության մակարդակի կամ աստիճանի եւ սոցիալական ակտիվության փոփոխությունը: Նրա արդյունավետությունը որոշվում է օբյեկտ երկրի (սոցիալական օրգանիզմի) բնակչության գիտակցության, հոգեկանի, կամքի եւ վարքի վրա ունեցած անմիջական ներազդեցության չափով:

Որպես այդպիսին, այն իր ներազդեցության օբյեկտ ընտրված մարդկանց կամ նրանց խմբերին միավորում է որոշակի նպատակների եւ խնդիրների շուրջ, ձեւավորում է նրանց սոցիալ-քաղաքական եւ բարոյական իդեալները եւ հայացքները, ձեւակերպում ու օգնում է հասկանալ նրանց ընդհանուր հիմնային շահերը, հանդիսանում է հզոր միավորիչ եւ մարդկանց ձգտումներն ու գործողություն-

բարձր՝ նախարարության կարգավիճակ եւ բավարարվում են անմեղ-համեստ անվանումներ, բայց ֆինանսատեխնիկական լավագույն ապահովվածություն ունեցող կառույցների ստեղծմամբ (ԱՄՆ-ում «Միջազգային կապերի» եւ «Ինֆորմացիայի ու մշակութային փոխանակությունների ամերիկյան վարչություններ», «Զանգվածային հաղորդակցության ապարատում քաղաքականության խորհուրդ» ու «Ինֆորմացիայի հարցերի գծով ԱՄՆ-ի խորհրդակցական հանձնաժողով», «Ինֆորմացիայի Բրիտանական խորհուրդ», «ԳՖՀ-ի մամուլի եւ ինֆորմացիայի վարչություն», Ճապոնիայի ԱԳՆ-ի ինֆորմացիայի եւ մշակույթի եւ ԱԳՆ-ի տեղեկատվության եւ վերլուծության դեպարտամենտներ), ապա իրենց իմիջի մասին ավելի քիչ մտահոգվող երկրներում, ելնելով այդ համակարգի ֆունկցիոնալ արժեքի իրական գնահատումից, պրոպագանդայի կազմակերպման եւ համակարգման ոլորտի աշխատանքների իրականացման նպատակով ձեւավորվում է հատուկ նախարարություն:

Ռուսաստանում եւ Ուկրաինայում: Պրոպագանդայի ոլորտի կազմակերպման լավագույն կառուցվածքի հետաքրքիր փորձ է կատարվում հետխորհրդային տարածքի երկրներում: Այս համայնապատկերի վրա, հաշվի առնելով ԱՊՀ երկրների օրենսդրությունների եւ պետական կառավարման համակարգերի ստանդարտների միասնականացմանը գնացող գործընթացների տրամաբանությունը, մեզ համար առանձնապես հետաքրքիր է երկու առաջատար երկրների՝ Ռուսաստանի եւ Ուկրաինայի օրինակները: Այսպես, եթե վերոնշյալ հանգամանքների բերումով Ռուսաստանը չի կարողանում առ այսօր իր համար վերջնական կառուցվածքի ընտրություն կատարել եւ ժամանակ առ ժամանակ ձեւավորում է մեկ մամուլի եւ տեղեկատվության նախարարություն, մեկ էլ նրան համարժեք լիազորություններով ու կարգավիճակով Ֆեդերալ ինֆորմացիոն կենտրոն, ապա Ուկրաինայում հակված են տեղեկատվության նախարարությունը համարել չորս ուժայիններից մեկը եւ այդ երկրի նախագահի ու խորհրդարանի միջեւ վերջերս լուրջ բախման պատճառ՝ ընդհուպ Սահմանադրական դատարանի քննարկման խնդիր էր դարձել նախագահ Լ. Կուչմայի հրամանագիրը տեղեկատվության, պաշտպանության, արտաքին եւ ներքին գործերի նախարարությունները ուղիղ գծով անմիջականորեն իրեն ենթարկեցնելու մասին, ինչը երկրի խորհրդարանը համարում է նախագահի կողմից իր սահմանադրական լիազորություններ-

զանգվածային լրատվության՝ որպես հասարակական ինստիտուտի ինքնակազմակերպումը (Հայաստանում դեռեւս վերջնականապես ձեւավորված չեն այս համակարգի զարգացումն ապահովելու ունակ ֆինանսատնտեսական ու քաղաքական խմբերը, իսկ եթե այդպիսիք ուրվագծվում են՝ նրանք էլ դեռեւս զանգվածային լրատվության ֆունկցիոնալ արժեքի [illegible] ներդրումներ կատարել քաղաքակիրթ երկրներում ամենամեծ շահութաբերություն ու քաղաքական կշիռը ապահովող, սակայն Հայաստանի համար դեռեւս ապագայի բնագավառներ հանդիսացող ինֆորմացիոն եւ հրատարակչական գործունեության ոլորտներում): Եթե նկատի ունենանք նաեւ, որ նույնիսկ նախագահական ընտրությունների ժամանակ ձայների գրեթե կեսը շահած ընդդիմությունը եւս Հայաստանում կառուցվածքային-կազմակերպական առումով հստակեցված չէ եւ չունի կայուն ֆինանսատնտեսական բազա, ապա նման պայմաններում Հայաստանում տեղեկատվության համակարգի պետական կարգավորման եւ ինչու չէ՝ նաեւ ֆինանսատնտեսական հովանավորության ապահովումը դառնում է պետության ոչ միայն մենաշնորհը, այլեւ ստրատեգիական խնդիր-պարտականությունը:

Հայաստանյան լրատվություն եւ նրա խառնված արժեքներ: Ինչպես արդեն վերեւում նշվեց՝ պետությունը պարտավոր է արժեքների, բարոյական եւ իրավական նորմերի, գիտելիքների ու պատկերացումների տարածման առումով զբաղվել իր հասարակության արժեքային համակարգերի ու ինֆորմացիոն հետաքրքրությունների ձեւավորմամբ: Մինչդեռ Հայաստանում առ այսօր այդ կարեւորագույն խնդիրները հիմնականում դուրս են եղել պետության եւ նրա անբյուջե տեղեկատվական մեքենայի ուշադրության կենտրոնից: Ավելին՝ այդ երեւույթներին համարժեք վերաբերմունքի բացակայության պայմաններում, երբ պետական քաղաքականությունը համակարգված եւ նպատակային-ստրատեգիական բնույթ չէր կրում, այլ նպատակամղված էր ընթացիկ քաղաքական հարցերի (հիմնականում տվյալ պահի համար միայն հրատապ) կիրառական լուծումների քաղաքականությամբ, առանձին գերատեսչությունների՝ իր հիմքում նույնիսկ ամենաազնիվ մղումներից բխող գործունեությունը կարող է այնպիսի պատալոգիկ արդյունքների հանգեցնել, ինչպիսին «02 Ոստիկանական լրատու» ամենակարդացվող թերթի եւ համանուն հեռուստաժամի օրինակն է՝ հանձին մերօրյա «հայ դպրասեր ժողովրդի» ինֆորմացիոն հետաքրքրությունների առհա-

լով լավածանոթ «գողականությունը», այսօրվա հայաստանյան իրականությունը այսպիսին վտանգավոր շեղումներով է՝ սկսած շենքի բակում առաջ մանուկների «գող ու մենթ» խաղերից եւ պատանիների «գողական ռազբորկաներից» ու բաղային ձեւավորված գողական հիերարխիաներից մինչեւ ամենուր հեռուստաէկրանից «հարգված ծեծոտ պապիները», «գողի փոխի վրենն իջած» «ոսկի երիտասարդությունը» ու պաշտոնական տվյալներով կեսից ավելի ստվերայնացված տնտեսություն եւ օրենքների բացարձակ արհամարհանք:

Հասարակական կոնսենսուսի փոխվանգված ժողովրդավարության պայմաններում: Ճիշտ է, վերջին շրջանում գոնե սոցիալ-տնտեսական քաղաքականության մեջ ստեղծված իրավիճակի փոփոխման պարզ հույսեր են ներշնչում նոր վարչապետի առաջին գործնական քայլերը եւ հրապարակային հայտարարությունները, սակայն առանց առողջ արժեքներ դավանող հասարակության գործուն աջակցության նրա համար գերբարդ կլինի լուծել ոչ միայն կենտրոնում մարդը եւ նրա կյանքի որակի առաջընթացը գերխնդիր ունեցող տնտեսական բարգավաճման եւ նրա նախադրյալներ՝ իր իսկ հռչակած գիտության, կրթության, մշակույթի եւ արդյունաբերության զարգացման ու սփյուռք-Հայաստան կապերի ամրապնդման նպատակները, այլեւ դրանց ապահովման համար անհրաժեշտ պայման հանդիսացող հասարակական կոնսենսուսի (դարձյալ իր հրապարակային ելույթներում արտահայտված) [illegible]: Բաց, այլակարծիք, քաղաքական կոնսենսուսով հասարակություն հնարավոր է ստեղծել միայն այն պայմաններում, երբ օրենքի պարտադիր գերակայության ընկալումն ունեցող ապաստվերայնացված տնտեսությամբ եւ մաքրված արժեքային համակարգով հասարակության մեջ պահպանված լինեն սոցիալական շերտերի միջեւ բնական տարբերությունները: Մի իրավիճակ, որը բավականին հեռու է այսօրվա հայաստանյան իրականությունից, որը իրենից ներկայացնում է վերոնշյալ հասարակական չարիքների հետ միասին նաեւ ինքն իր մեջ ամփոփված եւ իր սահմանները [illegible] պարփակող, իր էությամբ մարգինալ էլիտայի ու հասարակական կյանքի կազմակերպման եւ կառավարման գործընթացից օտարված մնացած հասարակության գերակշիռ մասի՝ արտաքնապես ոչ այնքան արտահայտված, բայց ներքին դրամատիզմով լի պայքար: Ավելին, եթե հասարակական կոնսենսուսը հնարավոր է միայն այն դեպքում, երբ տվյալ հասարակության մեջ չեն լինում ընդգծված արտոնյալ սոցիալական խմբեր, ապա Հայաստանում ընդգծված արտոնյալ խմբերը ոչ միայն առկա են, այլեւ նրանք նույնիսկ սոցիալական չեն, եւ իրենցից ներկայացնում են կլանային տիպի

digitised by A.R.A.R.@

խմբավորումներ։ Իսկ հանրահայտ է, որ իր ներքին վերջիններիս գոյությունն էլ անմիջականորեն խմբի (կլանի) դիկտատուրայի հաստատման տեսական հիմք է։ Այդ առումով նաեւ օբյեկտիվորեն հետխորհրդային տարածքի երբեմնի ամենաժողովրդավարական երկրներից մեկի համարումն ունեցող Հայաստանի ժողովրդավարությունը անմիջականորեն վտանգված է։ Իրավիճակի կտրուկ բարելավում չկազմակերպելու դեպքում ժողովրդավարությունից նահանջի արդյունքները մենք կարող ենք «վայելել» արդեն 1-2 տարի հետո, երբ այդ գործընթացները այլեւս անշրջելի կլինեն։

Պրոպագանդայի համակարգման նոր կառույցը անհրաժեշտություն է։ Այս երկիրը եւ իր պատմամշակութային արմատներից վերջին երկու-երեք հարյուր տարում խիստ օտարված (սա առանձին թեմա է) եւ խաթարված արժեքային կողմնորոշիչներ ու գերակայություններ ունեցող այս հասարակությունն ունենալու պայմաններում Հայաստանում կազմալուծվեց տեղեկատվության համակարգի կազմակերպման խնդիրը ունեցող նախարարությունը։ Ելնելով արդեն այդ իրողությունից, անհրաժեշտ է մտածել զանգվածային լրատվության եւ գրահրատարակչության ոլորտների տեսական համակարգման գործում ստեղծված բացը լրացնելու համար զարգացած արտասահմանյան երկրների համապատասխան կառույցների փորձի ուսումնասիրման վրա մշակված տեսական կառավարման մարմնի մոդել։ Նկատի ունենալով զանգվածային լրատվության կազմակերպման եւ ինչպես ներքին, այնպես էլ արտասահմանյան լսարանին ուղղված տեսական քարոզչության կազմակերպման եւ համակարգման անհրաժեշտությունը, այդպիսին կարող է դառնալ թեկուզեւ նախարարությանը զգալիորեն զիջող կարգավիճակով, լիազորություններով ու նրանց իրականացման մեխանիզմներով, բայց համակարգի ընդհանուր կառավարման միասնականությունն գոնե առաջիկա 2-3 տարիներին ապահովող մարմնի ստեղծումը։ Բայց խուսափելու համար նախորդ կառուցվածքի՝ տեղեկատվության նախարարության բացթողումներից, որի համար համակարգը մեղադրվում էր պարտադրյալ «անգործունեության» մեջ՝ անհրաժեշտ է երկու խիստ որոշակի հիմնահարցերի լուծում.

1. Պետք է որոշակիացվի տեղեկատվության համակարգը կարգավորող հանրապետական կառավարման մարմնի խնդիրները, իրավասությունների շրջանակը, գործունեության սկզբունքները եւ հեռանկարային պլանները.

Այդ մարմինը պետք է դառնա պրոպագանդայի կազմակերպման հզոր եւ կոնյունկտուրային խաղերից ազատ ուղեղային կենտրոն։ Այն համակարգի անմիջական կառավարման խնդիր ունեցող կենտրոնական ապարատից բացի իր կառուցվածքում անպայմանորեն պետք է ներառի նաեւ հանրապետության առաջատար հասարակագետ մասնագետներին ներգրաված հետազոտական կենտրոն, քանզի ցանկացած պրոպագանդիստական աշխատանքի հաջող իրականացման համար անհրաժեշտ պայման է հասարակության կամ խմբի սոցիալական հոգեբանությունը կազմավորող սոցիալական ստերեոտիպների ձեւավորման եւ ընթացիկ ինֆորմացիայի ընկալման առանձնահատկությունների իմացությունը։ Առանց ճշտելու, թե ինչ գործոններ են Հայաստանում ազդեցություն ունենում զանգվածային ինֆորմացիոն գործունեության արդյունավետության վրա եւ ինչ է նպատակահարմար կատարել պրոպագանդիստական աշխատանքի տարբեր ուղղությունների ձեւերի ու միջոցների փոխհամագործակցության արդյունավետության բարձրացման համար, որո՞նք են ճիշտ կազմակերպված այդ համակարգի կառուցվածքային բաղադրատարրերը, ինչպիսի՞ն է հայաստանյան եւ մեր արտաքին քաղաքական պրոպագանդայի օբյեկտ լսարանների ինֆորմացիոն պահանջարկը, որքա՞ն է մեր հասարակությունը գաղափարականացված, ի՞նչ արժեքներ է դավանում, ինչ ստերեոտիպեր են ձեւավորում այդ արժեքները եւ ինչպես կարելի է նպատակային փոփոխության ենթարկել այդ գաղափարա-արժեքային կողմնորոշիչները, ինչպիսին է Հայաստանում հասարակական գիտակցության ներքին կառուցվածքը, ձեւերը եւ որոնք են իրականության արտացոլման մակարդակները, ինչքա՞ն է ընդգծված եւ կայուն մի կողմից առանձին սոցիալական խմբերի սոցիալ-տնտեսական եւ մշակութահոգեբանական իրավիճակի եւ մյուս կողմից դավանած գաղափարա-քաղաքական արժեքների ու նրանց նկատմամբ ընկալունակության միջեւ կապը, ինչպիսի՞ն է Հայաստանի բնակչի արժեքային պատկերացումների, սոցիալական վիճակի, կուսակցական համակրությունների եւ սոցիալ-դեմոգրաֆիական պարամետրերի (տարիք, սեռ, կրթություն, մասնագիտություն, բնակավայր) փոխպայմանավորվածության աստիճանը, ո՞ր նպատակների կամ խնդիրների շուրջ է Հայաստանում հնարավոր առանձին սոցիալական խմբերի միավորումը, որո՞նք են այդ խմբերի սոցիալ-քաղաքական եւ բարոյական իդեալները եւ հայացքները, նրանց ընդհանուր հիմնային շահերը, ըստ առանձին մարզերի եւ սոցիալական խմբերի, ի՞նչ արժեքների վրա են կազմակերպվում հասարակական կյանքի տնտեսական, քաղաքական, սոցիալական եւ մշակութային ոլորտները եւ այդ գործում որպիսի՞ն է զանգվածային հաղորդակցության միջոցների գործառնության ազդեցությունը, որո՞նք են անմախ տեսականության վերականգնման եւ տոտալիտար համակարգից դեմոկրատականի անցումային ժամանակաշրջանում Հայաստանում դրսեւորվող ներքաղաքական, հասարակական, տնտեսական, գաղափարախոսական, սոցիալ-քաղաքական ու բարոյահոգեբանական ռեֆորմացիայի եւ տեղաշարժերի հիմնական ուղղությունները եւ սոցիալական հարաբերությունների փոփոխությունները, հասարակական գիտակցության տեղաշարժերի վրա դրանց ազդեցության ձեւերը եւ ծավալները, հնարավոր չէ զանգվածային լրատվության միջոցները, ռեկլամը, մշակույթը, սպորտը եւ սոցիալ-քաղաքական վերլուծությունները օգտագործել որպես նպատակային պրոպագանդիստական ներազդեցության եւ ցանկալի հասարակական կարծիքի ձեւավորման կազմակերպական հնարավորություններ եւ այդ կերպ պրոպագանդիստական մշակված մեթոդով Հայաստանում դարձնել սոցիալական կառավարման սուբյեկտ եւ սոցիալական հարաբերությունների ու կուլտուրայի նոր էտապի ձեւավորման սոցիալական ինստիտուտ։

***Ծանոթություն։** Ի դեպ, այդպիսի մի շարք բազմաթիվ հետազոտություններ արդեն իսկ իրականացվել է նախկին տեղեկատվության նախարարության կառուցվածքում վերջերս ստեղծված «Լոգոս» հետազոտական-վերլուծական կենտրոնի կողմից։ Բացի այդ, կենտրոնի կողմից մշակվել է վերոնշյալ ուղղություններով հետազոտական աշխատանքների ծրագրային փաթեթ, որի իրականացումը առժամանակ արգելափակված է նախարարության լուծարման եւ անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների բացակայության պատճառով։*

Նոր կառուցվածքը պետք է նաեւ իր գործունեության նախապատվելություններից մեկը համարի մինչ այդ Հայաստանում ըստ էության գոյություն չունեցած հասարակայնության հետ կառավարության կապերի անմիջական համակարգումը եւ քաղաքական կուրսի պարզաբանումները՝ իրականացնելով Public Relations գործառույթներ։

2. Հանրապետական կառավարման մարմինը պետք է լավագույնս ապահովված լինի իր գործունեության իրականացման համար անհրաժեշտ ֆինանսատնտեսական եւ տեխնիկական միջոցներով.

«Լիազորությունները իրականացվում են ֆինանսներով։ Չկան ֆինանսներ, հետեւում է, որ չկան լիազորություններ» բանաձեւի տրամաբանությամբ դիտարկելու դեպքում միանգամայն ակնհայտ է դառնում պրոպագանդայի կազմակերպումը ֆունկցիոնալ խնդիր ունեցող նախկին նախարարության գործունեության տեսանելի արդյունքների բացակայությունը։ Նոր կառուցվածքը պետք է ոչ միայն ամբողջապես ապահովված լինի իր գործունեությունն իրականացնելու համար անհրաժեշտ ֆինանսատեխնիկական եւ կադրային հնարավորություններով, այլեւ համակարգի կառավարումը ավելի ճկուն եւ օպերատիվ դարձնելու նկատառումով ցանկալի կլինի, որ տեսքի կենտրոնացված կարգով տնօրինի եւ վերահսկի նաեւ համակարգի կառուցվածքներին (հեռուստատեսություն, ռադիո, գրահրատարակչական ոլորտի կառույցներ, Արմենպրես, հետազոտական կենտրոններ, գրադարաններ եւ այլն) պետբյուջեից կատարվող ուղղակի հատկացումները։

ՆԱԻՐԻ ԲԱՂԱՅԱՆ

ԱԶԳ միջազգային

ԱՖՐԻԿԱ

Ցեղասպանների դաս Ռուանդայում

Ռուանդայի մայրաքաղաք Կիգալիում դատավարությունների մի շարք սկսվեց, որը պատմական նշանակություն ունի, քանի որ, առաջին անգամ ցեղասպանության կազմակերպիչները ու իրագործողները զանգվածաբար կպատժվեն։ Ավելի քան 85 հազար մարդ է այժմ գտնվում Ռուանդայի բանտերում, որոնք մեղադրվում են 94 թվականին թութսի ազգության հարյուր հազարավոր քաղաքացիների սպանությանը մասնակից լինելու մեջ։ Թութսիների ցեղասպանությունը իրագործեցին հութու ազգությանը պատկանող ռուանդացիները, որոնց ձեռքին այն ժամանակ գտնվում էր երկրի իշխանությունը։ Սակայն թութսիների կամքը չկոտրվեց, նրանք ապստամբություն բարձրացրին եւ հաղթեցին, որից հետո հութուները անխուսափելի հատուցման ահից սարսափած փախան հարեւան Զաիր, որի ղեկավար Մոբուտու Սեսե Սեկոն քաղցկեղով հիվանդ էր եւ ապրում ու բուժվում էր Ֆրանսիայում։ Եվ, քանի որ Մոբուտուն այնպես էր կազմակերպել պետության իշխանությունը, որ ամեն ինչ ինքն էր միայն տնօրինում, նրա հիվանդության եւ բացակայության պայմաններում ավելի տարածք ու բազմազգ բնակչություն ունեցող Զաիրը քիչ մնաց տրոհվի, քանի որ փոքրիկ Ռուանդայի ու Բուրունդիի թութսիները, հետապնդելով հութուներին, մտել էին Զաիր եւ զաիրցի թութսի ապստամբների հետ գրավել նրա սահմանամերձ տարածքները։ Օտար պետությունների միջամտությունից հետո Զաիրի զինվորականները ստիպեցին, որ սովի մատնված հութու փախստականները վերադառնան Ռուանդա։ Սակայն նրանց մի մասը վախենալով հատուցումից, անցավ Տանզանիա։ Բայց Տանզանիան էլ չընդունեց նրանց եւ ստիպեց վերադառնալ հայրենիք։ Այսպիսով, աստծո պատիժը կրող հութուները, որոնք վերջին երկու տարիների ընթացքում սովի ու ցավերի պատճառով տասնյակ հազարավոր զոհեր տվեցին, ստիպված եղան վերադառնալ Ռուանդա, որտեղ մեղավորները կպատժվեն օրենքի ողջ խստությամբ։ Այժմ տեղի է ունենում 2 ջարդարարի դատավարությունը։ Մոտակա օրերին ողջ երկրով մեկ կսկսվեն նմանատիպ դատեր եւ 85 հազար մեղադրյալներն էլ կկանգնեն դատարանի առաջ։

ԳՐԻԳՈՐ ԷՄԻՆ-ՏԵՐՅԱՆ

Բորիս Ելցինի գրիպը կօգնի՞ նրան ազատվելու գլխացավանքից

7 ՅՈՒՆՎԱՐ, BBC. Նախագահ Ելցինի ներկայացուցիչը հայտարարեց, որ մինչեւ շաբաթվա վերջը Ռուսաստանի նախագահը հետաձգել է ծրագրված բոլոր հանդիպումները՝ առողջական վիճակի պատճառով։ Նախագահ Ելցինն աշխատանքի վերադարձավ ընդամենը 2 շաբաթ առաջ՝ սրտի վիրահատությունից հետո։ Նախագահի ներկայացուցիչ Յաստրժեմբսկին հայտարարեց, թե Ելցինը բարձր ջերմություն ունի եւ մրսած է։ Լոնդոնի «Թայմս» թերթն այսօր գրել է, թե մտերիմները կասկածում են, որ Ելցինը գրիպով հիվանդ է։ Սակայն նախագահի այդ հիվանդությունը կարող է օգտակար լինել նրան քաղաքական առումով, քանի որ հետաձգված հանդիպումների թվում է նաեւ Պաշտպանության խորհրդի խորհրդակցությունը, որի ընթացքում՝ պաշտպանության նախարար Իգոր Ռոդիոնովը սպառնալով պաշտոնաթողությամբ՝ պատրաստվում էր կտրուկ կերպով դնել Ռուսաստանի բանակի ոչ բավարար ֆինանսավորման հարցը։ Բացի այդ, հիմնավոր տարաձայնություններ են առաջացել Ռոդիոնովի եւ Պաշտպանության խորհրդի ղեկավար Յուրի Բատուրինի միջեւ՝ երկրում ռազմական բարեփոխում անցկացնելու կապակցությամբ։

Վացլավ Հավելն ամուսնացավ երկրորդ անգամ

Նոր տարին չեխերի համար նշանակալից էր երկու առումով. նախ արտասովոր ցուրտ եղանակով եւ ապա Չեխիայի նախագահ Վացլավ Հավելի, երկրորդ, ամուսնությամբ։ Երբ անցած տարվա հունվարին մահացավ նրա 32 տարիների կյանքի ուղեկիցը Օլգան, Հավելը հասարակության աչքին ավելի շատ սկսեց երեւալ չեխ դերասանուհի, կինոյի եւ թատրոնի սիրված աստղ, 44-ամյա Դագմար Վեշկրնովայի հետ։ Մեկ ամիս առաջ, երբ նախագահ Հավելը աջ թոքի չարորակ ուռուցքի հեռացման ծանր վիրահատություն տարավ, նրա կողքից ոչ մի րոպե չհեռացավ Դագմարը։ Շատերի կարծիքով, որ Հավելը շատ արագ ապաքինվեց, նաեւ Դագմարի բարերար ազդեցության արդյունքն էր։ Ամուսնության պաշտոնական արարողությանը ներկա էին միայն երկու վկա եւ Դագմարի 20-ամյա աղջիկը՝ առաջին ամուսնությունից։ Դերասանուհին պաշտոնապես բաժանվել էր ամուսնուց տարիներ առաջ։

Ի տարբերություն Օլգայի, Դագմարը ավելի կենսախինդ է, եւ կյանքում նույնպես, ինչպես կինոյում, չի քաշվում կոմիկ դերեր կատարելու իր շնորհից։

Այժմ Դագմարը աշխատում է Պրահայի առաջատար թատրոններից մեկում։ Ասում են, որ նախագահ Հավելը նրանով հետաքրքրվում էր դեռեւս 5-6 տարի առաջ։

Հետեւելով ռադիո եւ հեռուստատեսային հաղորդումներին, կարելի է ասել, որ Չեխիայի հասարակական կարծիքը միանշանակ չի ընդունել նախագահի ամուսնությունը։ Ոմանք կարծում են, որ Հավելը շտապել է եւ դեռ կնոջ մահվան մեկ տարին չլրացած ամուսնացել, ընդ որում ենթադրություններ անելով, որ Դագմարն արդեն հղի էր, իսկ շատերն էլ դա համարելով նորմալ երեւույթ, նախագահ Հավելի արարքը գնահատում են տեղին։ Ավելին, նախագահն իր վերջին ռադիոելույթում, անդրադառնալով նշված տարբեր մեկնաբանություններին, նշում է, թե իր նախկին կինը Օլգան, մահից առաջ իրեն խնդրել է, որ ամուսնանա, քանի որ միայնակ չի կարող ապրել։ Ամեն դեպքում, Հավելը համարում է, որ հասարակական կարծիքը իր որոշման վրա լուրջ ազդեցություն չի կարող ունենալ, քանի որ ինքը ընտրել է սեփական ճանապարհը։ Ի դեպ, ըստ հասարակական հարցման, Հավելի վարկանիշը դրանից հետո 6 տոկոսով բարձրացել եւ հասել 82-ի։

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա

ՀԱՄԱՌՈՏ

Իրանի եւ Թուրքիայի հնարավոր ռազմական համագործակցություն

7 ՅՈՒՆՎԱՐ, BBC. Իրանը պատրաստակամություն հայտնեց Թուրքիայի հետ ռազմական տեխնոլոգիաների փոխանակություն կատարել։ Հայտարարելով այդ մասին Ստամբուլում տեղի ունեցած մամլո ասուլիսում, Իրանի արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայաթին հայտարարեց, թե Իրանը տեխնիկական գիտելիքներ է ձեռք բերել 80-ական թվականներին՝ Իրաքի հետ պատերազմի ընթացքում, եւ այժմ պատրաստ է Թուրքիայի հետ փորձի փոխանակման։ Թղթակիցների հաղորդագրությունների համաձայն, Անկարան կարող է օգտագործել «երկիր-երկիր» հեռահար հրթիռներից օգտվելու Իրանի փորձը, իսկ Թեհրանը՝ ամերիկյան արտադրության ռազմական օդանավերի արդիականացման կարիք ունի։ Միացյալ Նահանգները խորին մտահոգություն հայտնեց այդ 2 երկրների միջեւ ռազմական հնարավոր համագործակցության կապակցությամբ։ Այդպիսի առաջարկություն առաջին անգամ արվեց անցյալ ամիս Թուրքիայի վարչապետ Նեջմեթդին Էրբաքանի կողմից, սակայն արտգործնախարարությունն ավելի ուշ հրաժարվեց այդ մտահղացումից։ Թուրքական բանակն իր հերթին առաջարկում է պաշտպանական համաձայնություն կնքել Իսրայելի հետ։

Հարստացված ուրանը Վրաստանից կտարվի

7 ՅՈՒՆՎԱՐ, RL. Միացյալ Նահանգները Վրաստանի եւ Ռուսաստանի հետ մշակում է ավելի քան 4 կգ բարձր հարստացված ուրանը Ռուսաստան տեղափոխելու ծրագիր՝ Թբիլիսիից ոչ հեռու գտնվող ջրբեկից։ Պետդեպարտամենտի ներկայացուցիչ Բյորնսը լրագրողներին հայտարարեց, թե Վաշինգտոնը մեծ նշանակություն է տալիս, որ այդ նյութը չընկնի միջուկային զենքին տիրանալու ձգտող երկրների կամ անձանց ձեռքը։ Բյորնսը հաղորդեց, որ որոշ խնդիրներ բարդացնում են միջուկային նյութը Ռուսաստան հանելը, սակայն նա հույս հայտնեց, որ Մոսկվան կկատարի իր պարտավորությունները։

ԱԶԳ

ՄՇԱԿՈՒՅԹ

Ինչ է նախընտրել լսել երեւանցին դեկտեմբեր-հունվարին

CD-ի միակ մասնագիտացված խանութի «Ունիսոնի» տվյալներով (հասցեն Երեւան, Կիեւյան-1 եւ Աղայան-19), երեւանցիների 80 տոկոսը հնարավորություն ունի լազերային սկավառակներ լսել: Իսկ ունկնդիրն ինչ է նախընտրել, որ սկավառակն է ամենափնտրվածը եղել տարեվերջ-տարեսկզբին, փորձեցինք պարզել ոչ միայն հիշյալ խանութում, այլեւ երեւանյան առավել հաճախելի եւս երկու խանութներում «Ջիգգագում» եւ «Անի» հյուրանոցի առաջին հարկում: Առաջին երկուսի տվյալներով, մեծ թե փոքր, ամենաշատը փնտրել են Մայքլ Ջեքսոնի «History» ալբոմը: Երկրորդ տեղում Ջորջ Մայքլի «Older»-ն է: «Անի» հյուրանոցի խանութում արագ սպառվել են «Romantic Collection»-ի տարբեր հավաքածուները, որի մեջ ընդգրկված անունները (ԱԲԲԱ, Ամանդա Լիր, Գլորիա Գեյնոր, Ռաֆայելլա Կառա, Էլթոն Ջոն, Լուի Արմսթրոնգ, Ջո Դասեն եւ այլք) հուշում են, թե հին սերերը չեն ծերանում: Երիտասարդների շրջանում հետաքրքրություն է նկատվել նաեւ «DJ Hits» հավաքածուի նկատմամբ: Դասական երաժշտությունն ունի իր կայուն լսարանը: Ինչն է շատ սպառվել. «Ունիսոնի» տվյալներով, Մոցարտի «Ռեքվիեմը» (հատկապես Հերբերտ ֆոն Կարայանի մեկնաբանությամբ) Բախ, Շոպեն, Լուչիանո Պավարոտտի, «Անի» հյուրանոցի խանութի վաճառողի հավելմամբ, Վիվալդիի «Տարվա եղանակները»: Հայկական դասական երաժշտության լսարանն էլ սակավաթիվ չէ: Գնորդները ոչ միայն տեղացիներ են, սփյուռքահայեր, այլեւ օտարերկրացիներ, որոնք երաժշտության գիտակներ են: «Ունիսոն» խանութում նշեցին Արամ Խաչատրյանի «Գայանեն», «Սպարտակը», Լուսինե Զաքարյանի, Մանսուրյանի ալբոմները, Ջիվան Գասպարյանի սկավառակները: «Անի» հյուրանոցի խանութում ասացին, որ «Անուշ» օպերան, ինչպես նախկինում, դարակների վրա չի մնացել: Ի տարբերություն այս խանութի (որտեղ ասացին, թե Արթուր Մեսչյանի CD-ները փնտրել են միայն նրա համերգների ժամանակ) «Ունիսոնում» Ռուբեն Հախվերդյանի եւ Արթուր Մեսչյանի երաժշտության հանդեպ միշտ աննվազ հետաքրքրություն կա: Երեկ, մեր այցելության ժամին նրանցից ոչ մի CD չկար:

Ո՞վ է դասիսի ունկնդիրը մեր հարցին «Ունիսոնում» պատասխանեցին, որ երիտասարդներից քչերն են իրենց դիմում: Իհարկե, Կոմիտաս կոնսերվատորիայի հարեւանությամբ գտնվող խանութի գնորդների 60-70 տոկոսը կլկլոցներով իր օրը չի հագեցնում, բայց միջինից բարձր տարիք ունեցողների պահանջարկը բավարարելու համար միշտ պիտի ունենաս Արամ Ասատրյանի, Հարութի, Շավոյի, Թաթուլի CD-ները:

Ինչ վերաբերում է երաժշտական նորություններին, 3 խանութներում էլ չդժգոհեցին. ստանում են ամեն շաբաթ, կամ 2 շաբաթը մեկ:

CD գնելը դժվարամա՞տչ հաճույք է: Մեկնաբանելու փոխարեն ներկայացնենք գները: «Ջիգգագում» ասացին, որ միջին գինը 15 ամերիկյան դոլար է, հայկականինը՝ 18: «Անի» CD խանութում եվրոպական դասականը 3500 դրամ է, հայկականը՝ 7500 դրամ, մնացածների (Բուլղարիայում տպվածների) կայուն գինը 2600 դրամ է: «Ունիսոնում» CD-ները 4-10 հազար դրամ արժեն: 4 հազար գնահատվում են բուլղարականները, եվրոպական դասականի միջին գինը 6 հազար դրամ է, հայկականը՝ 8 հազար դրամ: Ամենաթանկը գնահատված է ջազը՝ 8-ից 10 հազար: Իրենց եւ «Ջիգգագի» գների միջեւ տարբերություն չնկատեց «Ունիսոնի» աշխատակիցը, իսկ «Անիի» էժան գները բացատրեց մեծ մասամբ բուլղարական արտադրանքով: Հայկականի բարձր գինը պայմանավորված է դրանք հատկապես ԱՄՆ-ում տպագրվելու հանգամանքով: Տեղափոխման վարձը, որ ավելանում է բնականաբար եւ նկատելի տարբերություն կազմում, չի՞ հուշում արդյոք մոտ ապագայում Երեւանում CD-ի արտադրության հնարավորություններ ստեղծել: Սա, իհարկե, առանձին խոսակցություն է ենթադրում:

ԱՆԱՀԻՏ ՀՈՎՍԵՓՅԱՆ

ԱՄՆ. Արամ Ղարաբեկյանի առաջին լազերայինը

ԱՄՆ-ում թողարկվել է հայտնի խմբավար Արամ Ղարաբեկյանի առաջին լազերային սկավառակը, որի վրա ձայնագրված է Պրոկոֆեւի եւ Չայկովսկու «Ռոմեո եւ Ջուլիետը» ուկրաինական ռադիոյի եւ հեռուստատեսության սիմֆոնիկ նվագախմբի կատարմամբ: Այդ առիթով, ըստ Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր շաբաթաթերթի, 150 հյուրերի ներկայությամբ Բոստոնի «Մարքի» ռեստորանում կազմակերպված հատուկ մեծարման երեկոյի ընթացքում նրան (նկարում ձախ կողմում կանգնածը) է շնորհվել CD-ի տեսքով մի տորթ:

Ղարաբեկյանը, որ նախկինում ղեկավարել է Բոստոնի «Սինֆո նովա» նվագախումբը, մեծարման երեկոյից հետո վերադարձել է Մյունխեն (Գերմանիա), պատրաստվելու Հայաստանի սիմֆոնիկ նվագախմբի հետ Երեւանում ծրագրված համերգներին: «Ազգի» կողմից ավելացնենք, որ նրա ղեկավարած համերգները, ինչպես միշտ, այս անգամ էլ երեւանյան ունկնդրի ջերմ ծափերին են արժանացել:

Հ. Ծ.

ԲԵՄԱՀԱՐԹԱԿ

Մոսկովյան փառատոնում Վահագն Հայրապետյանը գերեց ջազի երկրպագուներին

ԵՐԵՎԱՆ, 8 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՌԴ մայրաքաղաքում տարեվերջին կայացած «Ջազային ծայներ» միջազգային երկրորդ փառատոնում, որը նվիրված էր ջազի 100-ամյակին եւ Մոսկվայի հիմնադրման 850-ամյակին, փայլուն հանդես եկավ նաեւ երեւանցի դաշնակահար Վահագն Հայրապետյանը:

Մոսկվացի երաժիշտներ Անատոլի Սոբոլեւի (կոնտրաբաս) եւ Դմիտրի Վլասենկոյի (հարվածային գործիքներ) հետ եռյակ կազմելով, նա հանդիսատեսին գերեց դաշնամուրին տիրապետելու իր վիրտուոզ տեխնիկայով, երաժշտականությամբ, նաեւ ծայնով:

Մոսկովյան մամուլը բարձր է գնահատել Վահագնի յուրատիպ արվեստը, ընդգծելով, որ նա հրաշալի է նվագում, իմպրովիզացիայի մեծ վարպետ է, ազատ եւ անկաշկանդ երգում է, կատարելապես նմանակելով տարբեր երաժշտական գործիքների ծայներ:

Վահագնը հանդես է եկել նաեւ երաժշտական այլ լսարաններում: Մոսկովյան ռադիոն նրա փառատոնյան ծրագիրը՝ մոտ 45-րոպեանոց ելույթը, եթեր է հեռարձակել: Փառատոնի բուկլետում ներկայացվել է Վահագն Հայրապետյանի ստեղծագործական ուղին:

«Ջազային ծայներ-96»-ում հանդես են եկել այդ արվեստում արդեն ծանաչված անուններ եւ խմբեր Ռուսաստանից, Ուկրաինայից, Լիտվայից, Լատվիայից, ԱՄՆ-ից: Փառատոնի նախաձեռնողներն էին «Ջազ արտ» ակումբը, «Վերնիսաժ» թատերական կենտրոնը եւ «Գոսկոնցերտը», Մոսկվայի մշակույթի կոմիտեն, հովանավորել էին ՌԴ-ի եւ արտասահմանյան երկրների մի շարք ձեռնարկություններ:

ԱՄՆ

Հնդկացի ռազմիկի դերում Արմեն Սահակյան

Դեկտեմբերի 26-ից Բոստոնի Ֆլիթ Սենթըր թատերասրահում ցուցադրվում է համաշխարհային համբավ վայելող Ուոլտ Դիսնեյի հերթական «Աշխարհը սառույցի վրա: Փոկահոնտասի ոգին» ֆիլմը, որտեղ Կոկումի դերում հանդես է գալիս հայազգի Արմեն Սահակյանը: Հաղորդելով այս մասին, Արմինյըն Միրըր Սփեքթեյթըր շաբաթաթերթը հետեւյալ մանրամասնություններն է ներկայացնում ինչպես ֆիլմի, այնպես էլ դերասանի մասին:

«Փոկահոնտասը» Դիսնեյի կողմից նկարահանված միակ ֆիլմն է՝ հիմնված պատմական կերպարների վրա: Կոկումը հնդկացիների փոուհատոն ցեղի երիտասարդ ռազմիկ է, որը երազում է ամուսնանալ հնդիկ իշխանուհի Փոկահոնտասի հետ: Պատմականորեն փոուհատոն ցեղի հնդկացիները լավ, բարեկամական հարաբերությունների մեջ են եղել Վիրջինիայում 1600-ական թվականների անգլիացի վերաբնակիչների հետ: Քնարական լեգենդների նյութ է դարձել մի իրական պատմություն այն մասին, որ հնդկացի մի իշխանուհի փրկել է բրիտանացի արկածասեր երիտասարդ Ջոն Սմիթի կյանքը: Սակայն քրիստոնեությունն ընդունելով որպես դավանանք, իշխանուհին ամուսնացել է բրիտանացի վերաբնակիչ Ջոն Ռոլֆի հետ, դառնալով լեդի Ռեբեկա Ռոլֆ: Դժբախտաբար երջանկությունը շատ կարճ է տեւել: Ռեբեկան Անգլիա վերադառնալով մահացել է 21 տարեկանում:

«Երեխաներն աշխարհում ամենաշիտակ եւ ամենալավ ձեւով են դատում,- ասում է Կոկումի դերակատար Արմեն Սահակյանը: Ինձ համար կարեւոր էր նույնանալ իմ մարմնավորած կերպարի հետ»: Թերթը նշում է, որ սառույցի վրա սահելու նրա ոճը առանձնապես գեղեցիկ էր դիտվել ինչպես մարմնամարզական, այնպես էլ գեղարվեստական տեսակետներից:

Արմենը ծնվել է 1968-ին Թբիլիսիում: Գեղասահքով զբաղվել է հոր կամքին հակառակ: 12 տարեկանից աչքի է ընկել այդ բնագավառում եւ չնայած այլ մարզաձեւերում էլ է հաջողություններ հասել, Կրասնոդարում մի քանի մրցույթներում առաջնությունը գրավելուց հետո, որոշել է ընդմիշտ նվիրվել դրան:

Հրավիրվել է Մոսկվա, որտեղ Ելենա Չեկովսկայայի ղեկավարությամբ լուրջ պարապելուց հետո, 1989-ին դարձել է չեմպիոն: Երկու տարի ռուսական խմբում ներգրավվելուց հետո նրան շնորհվել է սպորտի վարպետի կոչում:

Որպես մենակատար հանդես է եկել «Կրկեսը սառույցի վրա» մոսկովյան խմբի կազմում:

Ուոլտ Դիսնեյի «Աշխարհը սառույցի վրա» ծրագրին է միացել 1994 թվին: «Ինձ համար կարեւոր շրջադարձ էր մենակատարից դառնալ պրոֆեսիոնալ գեղասահորդ»,- նշում է Արմենը: Նրա առաջին խոշոր դերը Ալադինն է եղել: «Դա ամենադժվար, բայց միաժամանակ եւ ամենահետաքրքիր աշխատանքս դարձավ: Ո[...] Դիսնեյի «Աշխարհը սառույցի վրա» ծրագրի ստեղծագործական խմբի հետ աշխատելն ինձ համար մեծ փորձություն էր»,- խոստովանում է գեղասահորդը:

Այդ խմբի հետ նա առիթ է ունեցել աշխարհի շատ երկրներ այցելել:

Ներկայումս բնակվում է Սան Ֆրանցիսկոյում: Երազում է հիմնել գեղասահորդների իր սեփական խումբը:

Հ. Ծ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

FM 106,5-ը 1 տարեկան է

Երեկ լրացավ FM 106,5-ի կանոնավոր եթեր դուրս գալու մեկ տարին: «Ազգը» շնորհավորում է ռադիոյի իր գործընկերներին՝ մաղթելով երկարակեցություն, անխափան եթեր եւ իհարկե, բարձրամակարդակ հաղորդումներ, ինչին վարժվել է 106,5-ի ունկնդիրը: Ի դեպ, 106,5-ը ցանկություն հայտնեց շնորհավորել տարեդարձի առիթով իր ունկնդրին նաեւ «Ազգի» միջոցով, որը եւ սիրով անում ենք:

Արթուր Քլարկը «ձախորդ կալանավոր»

ԲՈՒԵՆՈՍ ԱՅՐԵՍ, 8 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-AFP: Անգլիացի երեւակայապատում գրող Արթուր Քլարկը համոզված է, որ տիեզերական զբոսաշրջությունը կսկսի զարգանալ 21-րդ դարի արդեն առաջին տարիներին: Ամենատարածված զբոսաշրջային երթուղին կդառնա թռիչքը դեպի Մարս, «Նոտիսիաս» արգենտինական հանդեսի թղթակցի հետ կայացած հարցազրույցի ժամանակ ասել է գիտաֆանտաստիկ ժանրի 78-ամյա նահապետը: 80 գրքերի հեղինակն արդեն 40 տարի ապրում է Շրի Լանկայում՝ դրախտային կլիմայով եւ հին պատմությամբ հայտնի կղզում: Սակայն երկրային քաղաքակրթության կենտրոններից հեռու գտնվելը նահապետին չի փրկում ոչնչերես զբոսաշրջիկներից եւ երկրագնդի բոլոր ծայրերից հղվող ուղերձներից: «Ստիպված եմ խոստովանել, որ ես ձախորդ կալանավոր եմ», կատակում է գրողը: Երկրպագուների սեւեռուն ուշադրությունը չի խոչընդոտում նրա ստեղծագործությանը. մոտ ժամանակներս լույս կտեսնի նրա նոր գիրքը՝ «3001. վերջին ոդիսականը», որի վրա աշխատելը բազում երջանիկ պահեր է ընծայել նրան:

Մակքարտնիին այսուհետ կանվանեն Սըր Փոլ

Անցյալ շաբաթ Պոլ Մակքարտնին արժանացավ ասպետական տիտղոսի եւ այսուհետ նրան պետք է անվանեն «Սըր Պոլ»: Մակքարտնին այդ բարձր պատվին է արժանացրել Մեծ Բրիտանիայի թագուհի Եղիսաբեթ Երկրորդը՝ նոր տարվա կապակցությամբ: Նոր տարվա առիթով պարգեւատրվողների ամենամյա ցուցակը թագուհուն ներկայացնում է Մեծ Բրիտանիայի վարչապետը: Կառավարության կողմից պարգեւատրման ներկայացված թեկնածությունները հաճախ առարկություններ են առաջացնում: Սակայն Փոլ Մակքարտնիի դեպքում դժգոհներ ու բողոքողներ չեն լինի: Իսկ ինքը՝ Սըր Պոլն ասաց, թե ասպետի տիտղոս երբեք չէր ստանա, եթե չլիներ «Բիթլզի» երաժիշտ:

Գ. Է.-Տ.

Բանդերասը գովազդում է խոզապուխտ ու ձիթայուղ

Իսպանացի հանրահայտ դերասան Անտոնիո Բանդերասը տարվելով «իր երկրի համար մի բան անելու» մտահոգությամբ, նկարահանվել է իբերական խոզապուխտի ու ձիթենու յուղի արժանիքները գովերգող հեռուստահոլովակում: Այն երեք ամիս շարունակ հաղորդվելու է ԱՄՆ-ի եւ մի քանի եվրոպական երկրների եթերում:

«ԷՔՍՊՐԵՍ»

Բոլի ընդունվողի նոր ձեռնարկ

Լույս տեսավ հեղինակներ Աշոտ Սարգսյանի, Արարատ Հակոբյանի եւ Հովհաննես Շահինյանի կողմից կազմված «Հայոց համառոտ պատմությունը» բուհ ընդունվողների համար: Գրքի կազմին Արարատի պատկերն է: «Իր ամփոփ, մատչելի շարադրանքով գիրքը հնարավորություն է տալիս կարճ ժամանակամիջոցում յուրացնել հայոց ամբողջական պատմության համառոտ դասընթացը», նշել է ՀՀ կրթության եւ գիտության նախարարության մանկավարժության հանրապետական ինստիտուտի պատմության եւ աշխարհագրության ամբիոնի վարիչ, պատմական գիտությունների դոկտոր-պրոֆեսոր Ռ. Ա. Աբրահամյանը:

Գրքի ամենաերիտասարդ հեղինակը 28-ամյա Հովհաննես Շահինյանն է, որը Շիրվանզադե թիվ 21 դպրոցում պատմություն է դասավանդում:

Հեղինակներից ավագը Աշոտ Սարգսյանը, պատմական գիտությունների թեկնածու է, մի շարք գրքերի հեղինակ, դասախոսում է Հայաստանի պետական ճարտարագիտական համալսարանում: Երրորդ հեղինակ Արարատ Հակոբյանը դասախոսում է համալսարանում:

ԷԼԻՏԱ ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՖՈՒՏԲՈԼ

Հիգուիտան Կոլումբիայի նախագահության թեկնածու

«Նումերո ունո» դուրս է գալիս ընդհատակից

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Կոլումբիայի ֆուտբոլի երկրպագուները պատրաստվում են հատուկ մրցանակ հանձնել այս երկրի ընտրանու նախկին դարպասապահ Ռենե Հիգուիտային՝ այսպես կոչված «կարիճի հարվածի» համար: Անգլիայի հավաքականի դեմ խաղում Հիգուիտան հրաշքով ետ մղեց գնդակը եւ դարձավ առաջին դարպասապահը, ում հաջողվեց վստահ օգտագործել այդ բարդ հնարքը: Մի քանի տարի առաջ Լոնդոնի «Ուեմբլի» մարզադաշտում Անգլիայի եւ Կոլումբիայի հավաքականների միջեւ ընկերական խաղում, որն ավարտվեց ոչ-ոքի՝ 0-0, Հիգուիտան նկատելով, որ Մակմանամանի հեռվից կատարած հարվածից հետո գնդակը սլանում է դեպի դարպասը, երկու ձեռքերով հենվելով գետնին, ակրոբատիկ ցատկով ոտքերով ետ մղեց գնդակը, որը կարող էր որսալ ավելի պարզ եւ հուսալի ձեւով: Միջազգային մակարդակի խաղերում առաջին անգամ նման հնարք օգտագործվեց: Տարբեր երկրների հեռուստաընկերություններ անմիջապես մոլորակով մեկ տարածեցին գնդակը որսալու այդ յուրօրինակ ձեւը: Իսկ Հիգուիտան զարմացած լրագրողներին հայտնեց, որ ինքը նման տաս հնարքների է տիրապետում: Եվ դա պատահական չէ, քանզի աշխատանքից ազատ ժամերին Հիգուիտան զբաղվում էր... ընդհատակյա գործունեությամբ: Երկար ժամանակ դարպասապահը, [illegible] նում մնացել է իր անհոգ արշավանքով մրցակիցների դարպասին, ակտիվորեն աջակցում էր ձախ ուժերի պարտիզաններին «Ապրիլի 19» շարժումից:

Քանի տարի շարունակ Հիգուիտայի գաղափարակիցները արյունալի պայքար էին մղում ոչ միայն կառավարական զորքերի, այլեւ աջ ուժերի «մահվան հեծելավաշտերի» եւ վարձու բռնաջոկատների դեմ:

Ռենե Հիգուիտան Մեդելյինի չքավոր թաղամասերից մեկում է անցկացրել մանկությունը: Պարտիզաններին է հարել 18 տարեկանում: Բազմամիլիոն կոլումբիացիներ հավատում էին, որ զենքի վրա հիմնված մարքսիզմը կարող է լուծել երկրի բոլոր հիմնախնդիրները: Երիտասարդ տարիքում Հիգուիտան տենչում էր կռվել ջունգլիներում կամ էլ հարձակվել քաղաքներում դիրքավորված բանակային ստորաբաժանումների վրա: Սակայն, պարտիզանների հրամանատարությունն իր տեսակետն ուներ պատանու ապագայի վերաբերյալ, քանզի արդեն այն տարիներին Հիգուիտան լավ ֆուտբոլիստ դառնալու հույսեր էր ներշնչում: Իսկ Կոլումբիայում ֆուտբոլի աստղերը միշտ էլ առավել անձեռնմխելի են եղել, քան, նույնիսկ, երկրի նախագահը (չնայած երկու տարի առաջ Էսկոբարի գազանաբար սպանությունը կարծես թե հերքում է այս տեսակետը): Բազմաթիվ տհաճ միջադեպերից նրանց պաշտպանում է համաժողովրդական սերը: Թե զինվորները, թե մաֆիոզները եւ թե պարտիզանները համակրում էին միեւնույն ակումբներին: Այդ պատճառով էլ Մեդելյինի «Ունիվերսիտետ» ակումբի դարպասը պաշտպանող Ռենե Հիգուիտան ստիպված չէր ներկայացնել փաստաթղթերը փողոցային շուրջկալների ժամանակ կամ էլ հսկիչ կետերում: Երկրի լավագույն դարպասապահի տուն չէին ներխուժում խուզարկություն կատարող ոստիկանները: Դրանից էլ ճարպկորեն օգտվում էին պարտիզանները: Ռենեի տանը հաճախ ապաստան էին գտնում վիրավոր զինվորները, տեղի էին ունենում ընդհատակյա գաղտնի ժողովներ:

Ֆուտբոլիստը նաեւ ավելի պատասխանատու հանձնարարություններ էր կատարում՝ օգտագործելով դերասանական իր ողջ տաղանդը: Նա հաճախ այցելում էր Մեդելյինի ռազմական երկրորդ մարզի կենտրոնակայան՝ սպաների հետ ֆուտբոլի մասին զրուցելու: Երբ ֆուտբոլային վեճերը հասնում էին գագաթնակետին, զինվորականները հաճախ կորցնում էին զգոնությունը եւ կարեւոր գաղտնիքներ հայտնում: Իսկ այնուհետեւ, երբ ջունգլիներում ջոկատները «թակարդն» էին ընկնում, գեներալները զարմանում էին. «Որտեղի՞ց են պարտիզանները տեղեկացվել գաղտնի գործողության մասին»: Այն մասին, թե որքան էին պարտիզանական հրամանատարները գնահատում Հիգուիտայից ստացված տեղեկությունները, հուշում է նրա ընդհատակյա մականունը՝ «Նումերո ունո» (Թիվ մեկ): Ճիշտ, ինչպես ֆուտբոլում:

Սակայն յուրաքանչյուր գաղտնիք, մի գեղեցիկ օր պարզվում է: Չորս տարի առաջ ավարտվեց քաղաքացիական պատերազմը Կոլումբիայում: «Ապրիլի 19» շարժումը օրինականացավ եւ դարձավ քաղաքական կուսակցություն: Հիգուիտան մաքուր խղճով մեկնեց Իտալիա՝ շարունակելու ֆուտբոլային ելույթները: Այդ ընթացքում, 10-15 տարի ջունգլիներում անցած պարտիզանական ղեկավարները նոր խնդրի առջեւ կանգնեցին: Խաղաղ կյանքում նրանցից եւ ոչ մեկը հեղինակություն չէր վայելում հասարակ ժողովրդի շրջանում: Այդ ժամանակ էլ նրանք կրկին հիշեցին Կոլումբիայի հավաքականի դարպասապահի հերոսական անցյալի մասին: Ձախ ուժերի պաստառ դարձած Մեդելյինի փողոցներում հայտնվեցին Ռենեի պատկերով պլակատներ, որոնք կոչ էին անում. «Հիգուիտան նախագահ»: Իսկ պարտիզանական հրամանատարներից Ռիկարդո Ռամոնը լրագրողներին բացեց «Նումերո ունոյի» գաղտնիքը: Այժմ շարժման ղեկավարները լրջորեն քննարկում են նախկին ընդհատակյա դարպասապահին նախագահության թեկնածու ներկայացնելու գաղափարը: Նախագահական ընտրարշավում պարտվելու դեպքում նրանք վստահ են, որ Հիգուիտան գոնե սենատոր կընտրվի: Ընտրությունները կկայանան այս տարի: Մնում է հուսալ, որ մինչեւ ընտրություններն ընկած ժամանակահատվածում Հիգուիտայի վարկանիշը չի նվազի: Ներկայումս Կոլումբիայում քչերն են պարտություն գուշակում նրան: Բազմամիլիոն ընտրողների կարծիքով, Ռենեն միայն մեկ մրցակից ունի. դա հավաքականի հարձակվող Կառլոս Վալդերաման է: Սակայն, «կոլումբիացի Գուլիտը» հեռու է քաղաքականությունից եւ նախընտրում է ժամանակն անցկացնել գեղեցիկ աղջիկների ընկերակցությամբ:

Ասում են, որ իր բացահայտման մասին լուրը Հիգուիտան շատ նյարդայնորեն է ընդունել, քանզի վախենում է, որ «մահվան հեծելավաշտերը» կփորձեն հաշիվ մաքրել իր հետ բոլորին երկար ժամանակ հիմարացնելու համար: Չորս տարի առաջ Կոլումբիայում մեկ ամսվա ընթացքում միանգամից նախագահության երեք թեկնածուներ սպանվեցին աջ ահաբեկիչների կողմից: Այնպես որ, Հիգուիտան զուր չի նյարդայնանում:

Ֆրանսիական մամուլը ավելի ուշադիր կլինի

1998 թ. աշխարհի ֆուտբոլի գավաթը ոգեւորում է Ֆրանսիայի մամուլի հրատարակիչներին: Էմապ խումբը (Տելե Պոշ, Օտո Պլյուս, եւն) պատրաստվում է լույս ընծայել հատուկ շաբաթաթերթ, որը 80 տոկոսով նվիրված կլինի ֆուտբոլին: Իսկ Ֆրանս Ֆուտբոլն էլ (Էկիպ խումբ) իր հերթին մտադիր է լույս տեսնել ոչ թե շաբաթը մեկ, այլ՝ երկու անգամ: Մ. Մ.

Մեկը «դաշտում» զինվոր չէ

Օլիմպիական չեմպիոն Շաքիլ Օ՛Նիլը եւ լիտվացի Արվիդաս Սաբոնիսը բոլորից հաճախ էին հայտնվում պահանջվող տեղում պահանջվող պահին: Նրանք էլ բոլորից շատ միավորներ բերեցին իրենց թիմերին «Լոս Անջելես Լեյկերս»-«Պորտլենդ Բլեյզերս» մրցամարտում: Թեեւ «հզոր Շաքը» գործնականում ոչ մի անգամ չվրիպեց, միայն նրա ջանքերը հաղթանակի համար բավարար չէին, եւ «Լեյկերսը» պարտվեց 84-88 հաշվով: Երբ բասկետբոլի խաղահրապարակում «Չիկագոյի ցուլերն են»՝ Ջորդան, Պիպեն, Ռոդման եռյակի գլխավորությամբ, քչերն են կասկածում նրանց հաղթանակին: Բացառություն չէր նաեւ նրանց վերջին հանդիպումը «Յուտա ջազ» ակումբի հետ, որը «ցուլերը» հաղթեցին 102-89 հաշվով: Պետք է նշել, որ սա «Չիկագոյի» արդեն 9-րդ մաքուր հաղթանակն է այս մրցաշրջանում՝ սեփական խաղահրապարակում:

Փրկարարները փրկում են միմյանց

Հիշելով դպրոցում եւ ինստիտուտում անցած քաղաքացիական պաշտպանության դասընթացները, դուք կպատկերացնեք, թե իրենից ինչ է ներկայացնում փրկարարների աշխարհի առաջնությունը, որին մասնակցում են մոլորակի շատ երկրների թիմեր: Մարզիկների համար տարիքային սահմանափակում չկա: Առավել փորձառու փրկարարները հենց 60-ն անց մարզիկներն են: Սակայն, երիտասարդները եւս լուրջ մրցակցություն են կազմում տարեց մրցակիցներին: Հետաքրքիր է, կկարողանար արդյո՞ք բազմաթիվ աղետներից (եւ ոչ միայն դրանցից) տուժած, շատ բան տեսած եւ ամեն ինչին ընտելացած մեր երկրի թիմը հավուր պատշաճի մասնակցել այս աշխարհի առաջնությանը, մրցասպարեզ դուրս բերելով արհեստավարժների:

ՏԱՐԵԼԻՑ

Կանգ առ ակնթարթ...

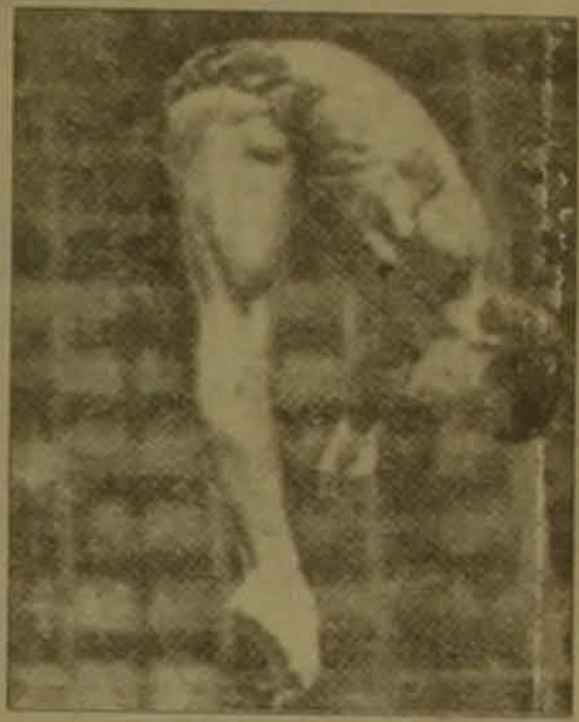

Այսօր լրանում է հայ հայտնի ջրացատկորդ, մոսկովյան օլիմպիադայի բրոնզե մեդալակիր, Եվրոպայի եւ ԽՍՀՄ կրկնակի չեմպիոն Դավիթ Համբարձումյանի անժամանակ մահվան 5-րդ տարին: Որքան քիչ եւ որքան շատ է դա: Այո, ուղիղ 5 տարի է, ինչ իր բարեկամների եւ ազգականների շրջապատում չէ հանրահայտ մարզիկը, համեստ մարդը: Դժվար եւ, միաժամանակ, ծանր է հավատալ իրողությանը...

Բավականին մեծ եւ հեռանկարային ծրագրեր ուներ նա, որոնք այդպես էլ անկատար մնացին: Չհասցրեց...

Գործունյա եւ եռանդուն անձնավորություն էր Դավիթ Համբարձումյանը: Միշտ ձգտում էր հասնել ամենուր, հավուր պատշաճի ավարտել յուրաքանչյուր գործ: Կարծես նա զգում էր, որ քիչ ժամանակ է իրեն հատկացված: Նրա անմիջական միջամտությամբ Երեւանում եւ Աբովյանում բացվեցին ջրային մարզաձեւերի մարզադպրոցները: Հատկանշական է, որ այսօր մայրաքաղաքի Դավիթ Համբարձումյանի անունը կրող մարզօջախը գլխավորում է անվանի ջրացատկորդի առաջին մարզիչ Լավրենտի Թառոյանը:

Մեծ սպորտը թողնելուց հետո Դավիթ Համբարձումյանը չհեռացավ մարզաշխարհից: Նա, որպես դինամոյական, ստանձնել էր «Դինամո» ՄԸ ուսումնամարզական բաժնի վարիչի պաշտոնը: Վերջին տարիներին հանրապետական սպորտվարչության նախագահի տեղակալն էր: Ուրախ եւ կենսախինդ այս անձնավորությունը, մարզիկը, ընկերը ծանոթների հիշողությունում մնացել է որպես պարկեշտ մարդ եւ լավ ընկեր: Իսկ մարզասերները հիշում են նրա բարդ տարրերի անկրկնելի կատարումը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

ՀՀ հավաքականի ավագ մարզիչը միջազգային մրցումներ կսպասարկի

Սպորտվարչության լրատվական ծառայության հաղորդման համաձայն, ջրային մարզաձեւերի միջազգային ֆեդերացիան 1997-2000 թթ. լողի միջազգային մրցումները սպասարկող մրցավարների շարքում է ընդգրկել նաեւ Հայաստանի լողի հավաքականի ավագ մարզիչ, հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Իգոր Սաֆարյանին:

Միջին ելույթներ Ստոկհոլմում

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից հայտնում են, որ Ստոկհոլմում կայացած ռենձյուի Եվրոպայի անհատական առաջնությունում, մարզաձեւի հանրապետական ֆեդերացիայի նախագահ, նամակագրությամբ աշխարհի չեմպիոն Ալբերտ Պողոսյանը 24 մասնակիցների մեջ գրավեց 10-րդ տեղը: Ստուգատեսին մասնակցեց նաեւ տակավին պատանի, 7-ամյա Արամ Կարապետյանը, որը տեղ զբաղեցրեց 20-րդ հորիզոնականին: Անշուշտ, առաջին փորձը նրա համար կարելի է հաջող համարել:

ԹԵՆԻՍ

Հայ մարզուհիները երրորդ տեղը գրավեցին Ֆրանսիայում

Սպորտվարչության լրատվական ծառայությունից տեղեկացանք, որ օրերս Ֆրանսիայի Էվրիո քաղաքում անցկացված սեղանի թենիսի միջազգային պատանեկան մրցաշարին բավականին հաջող մասնակցեցին մեր հանրապետության երկու պատվիրակները: Մրցապայքար էին դուրս եկել 10 երկրների 16 թիմերի ներկայացուցիչներ: Հայաստանը ներկայացնում էին հանրապետության վաստակավոր մարզիչ Վիգեն Ոսկանյանի սաներ, դինամոյականներ Նանե Խաչատրյանը եւ Լուիզա Նազարյանը:

Թիմային պայքարում հայ մարզուհիները գրավեցին պատվավոր երրորդ տեղը, առաջնությունը զիջելով Բելգիայի եւ Ֆրանսիայի թիմերին: Սա, ինչ խոսք, գերազանց նվաճում է մեր թենիսիստուհիների համար: Իսկ հաղթող դարձան բելգիացիները:

Մենախաղերում ավելի հաջողակ գտնվեց Նանեն, որը արժանացավ 3-րդ մրցանակին: Նրա թիմակցուհի Լուիզան բավարարվեց 8-րդ տեղով:

Ավելացնենք, որ մեր մարզուհիների այս ուղեւորությունը հովանավորեցին «Coca Cola bottlers Armenia» ընկերությունը եւ «Հայկական ավիաուղիներ» օդաընկերությունը:

Այս օրերին «Հրազդան» մարզահամալիրում ուսումնամարզական հավաք են անցկացնում Հայաստանի կանանց եւ տղամարդկանց ազգային հավաքականները: Սա ապրիլին Անգլիայում կայանալիք աշխարհի առաջնությանը նախապատրաստման առաջին փուլն է:

Նոր մրցաշրջանը նոր ավտոմեքենայով

«Ֆորմուլա-1» ավտոարշավի այս մրցաշրջանը աշխարհի էքս-չեմպիոն Միխայել Շումախերը կբացի գարնանը Ավստրալիայում կայանալիք «Մեծ մրցանակի» խաղարկությունում: Նա մրցապայքար դուրս կգա «Ֆերարի» մակնիշի նոր ավտոմեքենայով, որը այժմ հանրընդհանուր ցուցադրման է հանված: «Բենետոնի» կազմում դառնալով աշխարհի կրկնակի չեմպիոն, Շումախերն անցյալ տարի փոխեց թիմը եւ առաջնությունը զիջեց «Ուիլյամս-Ռենոյի» անգլիացի վարորդ Դեյմոն Հիլին: Միխայելը նահանջը ժամանակավոր է գտնում եւ լավատեսությամբ է նայում ապագային: «Մենք բավականին ուժեղ թիմ ենք դառնում», ասաց նա, նկատի ունենալով կոնստրուկտորներին եւ երկրորդ վարորդ Էդի Իրվինին: Իսկ ԱՄՆ-ի Ֆլորիդա նահանգում տեղի ունեցավ «Նասկար» ավտոարշավի համար նախատեսված նոր ավտոմեքենայի փորձարկումը: Այն վարում էր հանրահայտ վարորդ Դարել Ուոլտրիփը, որն իր մարզական կենսագրության ընթացքում 84 անգամ հաղթել էր այս դասի մրցումներում: Նրա գնահատմամբ, նոր մակնիշը [illegible] համապատասխանում է [illegible] պահանջներին:

digitised by A.R.A.R.@

Օրվա հեռագրով

ԹՈՒՐՔ ՄԱՄՈՒԼ

Հակոբ Հակոբյանը սպանվել է Մոնթե Մելքոնյանի խմբակի կողմի՞ց

Թուրքիայի Սաբահ բնակավայրի մոտ շուրջ 3 ամիս առաջ ավտոմեքենայի գրոհ դարձած թուրքական անվտանգության ծառայության (ՄԻԹ) նախկին աշխատակից Աբդուլլահ Չաթլըի գործը դեռեւս շարունակում է շարժել տեղի մամուլի ու հասարակության բուռն հետաքրքրությունը: Ամեն օր նոր բացահայտումներ, ճիշտ թե սխալ, հաղորդում են միմյանց: Ըստ դրանցից մեկի, Աբդուլլահ Չաթլըն է եղել Հայաստանի ազատագրության հայ գաղտնի բանակի (ԱՍԱԼԱ) հայտնի ղեկավար Հակոբ Հակոբյանին (Մուջահեդ) սպանողը, դրանով իսկ նրան տրվում էր «հայրենիքը փրկող» հերոսի լուսապսակ: Սակայն անցյալ շաբաթ, ինչպես տեղեկացնում է Պոլսում լույս տեսնող «Ժամանակ» օրաթերթը, թուրքական «Թենմոր» շաբաթաթերթը հրապարակել է Եվրոպայում բնակվող մի հայ գործարարի պնդումներն այն մասին, թե, իբր, Հակոբ Հակոբյանին սպանողը ոչ թե Չաթլըն է եղել, այլ Մոնթե Մելքոնյանի գլխավորած խմբակը: Հայ գործարարի պնդմամբ, որը չի

ցանկացել իր անվան հրապարակումը եւ շաբաթաթերթը նրան փոխարենը վկայակոչել է «Ռ.Ա.» սկզբնատառերով, Հ. Հակոբյանը սպանվել է ԱՍԱԼԱ-ի ներսում

ծայր առած տարաձայնությունների արդյունքում: Նրա ասելով, Հ. Հակոբյանի ինքնագլուխ գործունեության դեմ ընդվզողը եղել է ԱՍԱԼԱ-ի ներսում Մոնթե Մելքոնյանի գլխավորած լիբանանյան թեւը: Վերջինիս հարաբերությունները Մուջահեդի հետ հատկապես սրվել են Օռլիի օդանավակայանի դեմքից հետո, որը մեծ վնաս հասցրեց շարժմանը: Նման թռուցիկներին կողմնակից Հ. Հակոբյանի դեմ է լարվել նաեւ ԱՍԱԼԱ-ի Փարիզի պատասխանատու Արա Թորանյանը: Արդյունքում Մուջահեդի սպանությունը կազմակերպողն է եղել Լիբանանի թեւը, Մ. Մելքոնյանի գլխավորությամբ:

Նույն գործարարի կարծիքով, եթե հավաս ընծայելու լինենք թուրքական շաբաթաթերթին, Թուրքիայի տարածքում ԱՍԱԼԱ-ին վերագրված գործողությունների թիվը ոչ թե 43 է, այլ ընդամենը 12: Մնացյալը կազմակերպված է եղել թուրքական անվտանգության ծառայության, ինչպես նաեւ հայկական այլ կազմակերպությունների կողմից:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ

Կիպրոսն ինքը կորոշի՝ ինչպես ապահովել իր պաշտպանությունը

ՀՀ պաշտպանության նախարարը Հունաստանում

8 ՀՈՒՆՎԱՐ, RL: «Հայաստանը սատարում է Կիպրոսի ջանքերին, որոնք ուղղված են այդ երկրի պաշտպանունակության ամրապնդմանը», այսօր հայտարարել է Հունաստանում պաշտոնական այցով գտնվող Հայաստանի պաշտպանության նախարար Ալեքսանդր Արզումանյանը՝ մեկնաբանելով Ռուսաստանից «S-300» տիպի հրթիռներ գնելու Կիպրոսի մտադրությունը: Երեկ Ալեքսանդր Արզումանյանը հանդիպում է ունեցել Հունաստանի պաշտպանության նախարար Պանգալոսի հետ եւ քննարկել է երկկողմ միջպետական հարաբերությունների ներկա իրավիճակը եւ հեռանկարները: Այսօր մեր երկրի պաշտպանության նախարարը հանդիպումներ ունեցավ Հունաստանի պաշտպանության նախարար Ցոխածոպուլոսի եւ խորհրդարանի նախագահ Կակլամանիսի հետ: Սակայն միջազգային լրատվական ծառայությունների կողմից նախապես հայտարարված Հունաստանի, Իրանի, Հայաստանի եւ Վրաստանի պաշտպանության նախարարների քառակողմ հանդիպումը տեխնիկական պատճառներով տեղի չի ունեցել եւ հետաձգվել է անորոշ ժամանակով: Ուրբաթ օրը Ալեքսանդր Արզումանյանը կվերադառնա Հայաստան:

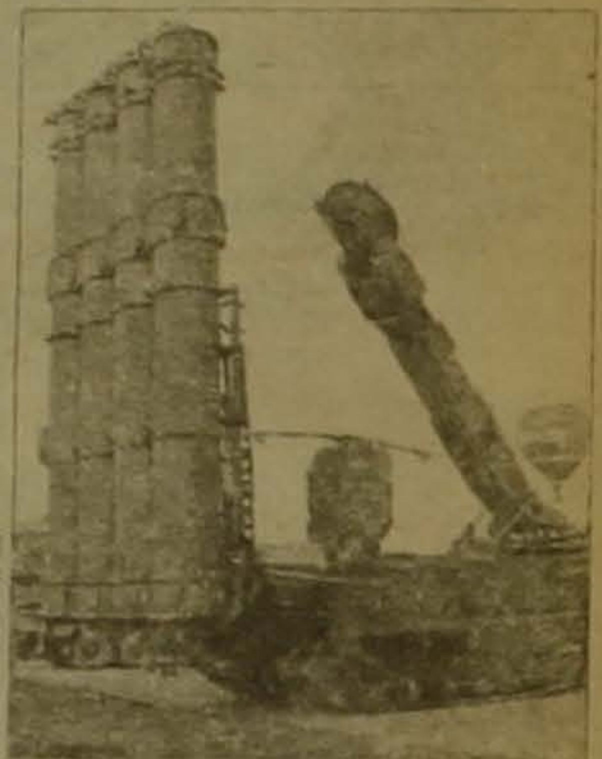

Մյուս կողմից, ինչպես հեղորդում է Արմենպրեսը, Կիպրոսի Հանրապետությունը մտադիր չէ չեղյալ հայտարարել ռուսական «Ց-300» զենիթային հրթիռներ ձեռք բերելու համաձայնագիրը եւ մերժում է այս գործարքի առնչությամբ իր դեմ ԱՄՆ-ի առաջադրած մեղադրանքները: ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, այս մասին հայտարարել է Կիպրոսի կառավարության պաշտոնական ներկայացուցիչ Յանակիս Կասուլիդիսը: «Մեր անհողդողդ դիրքորոշման նպատակն է երկրի անվտանգության ապահովումը, ավելացրել է նա: Հանրապետության կառավարությունն ինքը կորոշի, թե ինչպես ապահովի մեր պաշտպանությունը»:

ԱՇԽԱՐՀ

Լուկաշենկոյի Բելառուսը Եվրախորհրդի աչքին «ալաբուլա» է երեւում

8 ՅՈՒՆՎԱՐ, RL: Եվրոպայի խորհրդի խորհրդարանական վեհաժողովը մտադիր է կասեցնել Բելառուսի անդամակցությունն այդ կազմակերպությանը՝ նախագահ Ալեքսանդր Լուկաշենկոյի կողմից նախաձեռնած նոյեմբերյան հանրաքվեի պատճառով: Վեհաժողովի գործադիր վարչությունը երկուշաբթի օրն այդ հարցը կքննարկի Փարիզում: Եվրախորհրդի պաշտոնյաները հայտնեցին, որ Բելառուսի հատուկ հրավիրյալի կարգավիճակն այդ կազմակերպությունում սառեցվելու է 6 ամսով:

Լիմայում դեռ 74 պատանդ կա

8 ՅՈՒՆՎԱՐ, RFI, VOA: Պերուի մայրաքաղաքից հայտնում են, որ «Տուպակ Ամարուի անվան հեղափոխական շարժում» ծայրահեղ ձախակողմյան կազմակերպությունը Ճապոնիայի դեսպանի նստավայրում պահում է 74 պատանդ: Վերջին 3 շաբաթվա ընթացքում առաջին անգամ լինելով ճապոնական մի հեռուստալրագրող եւ նրա պերուացի թարգմանիչը կարողացան իշխանություններից գաղտնի թափանցել նստավայր, սակայն շենքից դուրս գալուն պես նրանք ձերբակալվեցին եւ ոստիկանությունը խլեց նրանցից հեռուստախցիկներն ու նոթատետրերը: Պերուի եւ Ճապոնիայի իշխանությունների կարծիքով, զանգվածային լրատվության միջոցներում հայտնված գրոհայինների հետ հարցազրույցը կնպաստեր ահաբեկիչների գաղափարների լայն տարածմանը: Պերուի կառավարությունը նորից հայտարարեց, թե կօգտագործի բոլոր հնարավորությունները ճգնաժամի խաղաղ կարգավորման համար: Միեւնույն ժամանակ, նախագահ Ֆուջիմորին կտրականապես հրաժարվում է կատարել ահաբեկիչների գլխավոր պայմանը՝ բանտերից ազատել նրանց զինակիցներին:

Ամերիկա. Խմած դիվանագետներն ունե՞ն անձեռնմխելիության իրավունք

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 8 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ՌՈՅԹԵՐ: Երկուշաբթի հունվարի 6-ին հանրապետական սենատոր Ջուդ Գրեգը կոչ է արել Միացյալ Նահանգների նախագահ Բիլ Քլինթոնին դադարեցնել Վրաստանին տրամադրվող բոլոր օժանդակությունները, եթե Վրաստանի իշխանությունները չհրաժարվեն 16-ամյա մի ամերիկուհու մահվան պատճառ դարձած վրացի դիվանագետի անձեռնմխելիության իրավունքը: 35-ամյա դիվանագետի պատճառով անցյալ ուրբաթ օրը Վաշինգտոնում տեղի է ունեցել 5 ավտոմեքենաների վթար, որի հետեւանքով զոհվել է 16-ամյա մի ամերիկուհի:

Ոստիկանության տվյալներով, ինչպես պնդում է «Ուոլ Սթրիթ Ջորնըլ» թերթը, վրացի դիվանագետը խմած է եղել, սակայն մերժել է ստուգման ենթարկվելու առաջարկը:

Դիվանագետների անձեռնմխելիության իրավունքի հարց է բարձրացվել նաեւ Նյու Յորքում, որտեղ բելառուս եւ ռուս դիվանագետներ հարբած վիճակում ընդհարվել են ոստիկանների հետ: Այդ պատճառով Նյու Յորքի քաղաքապետը կոչ է արել Ռուսաստանի եւ Բելառուսի իշխանություններին ետ կանչել իրենց դիվանագետներին:

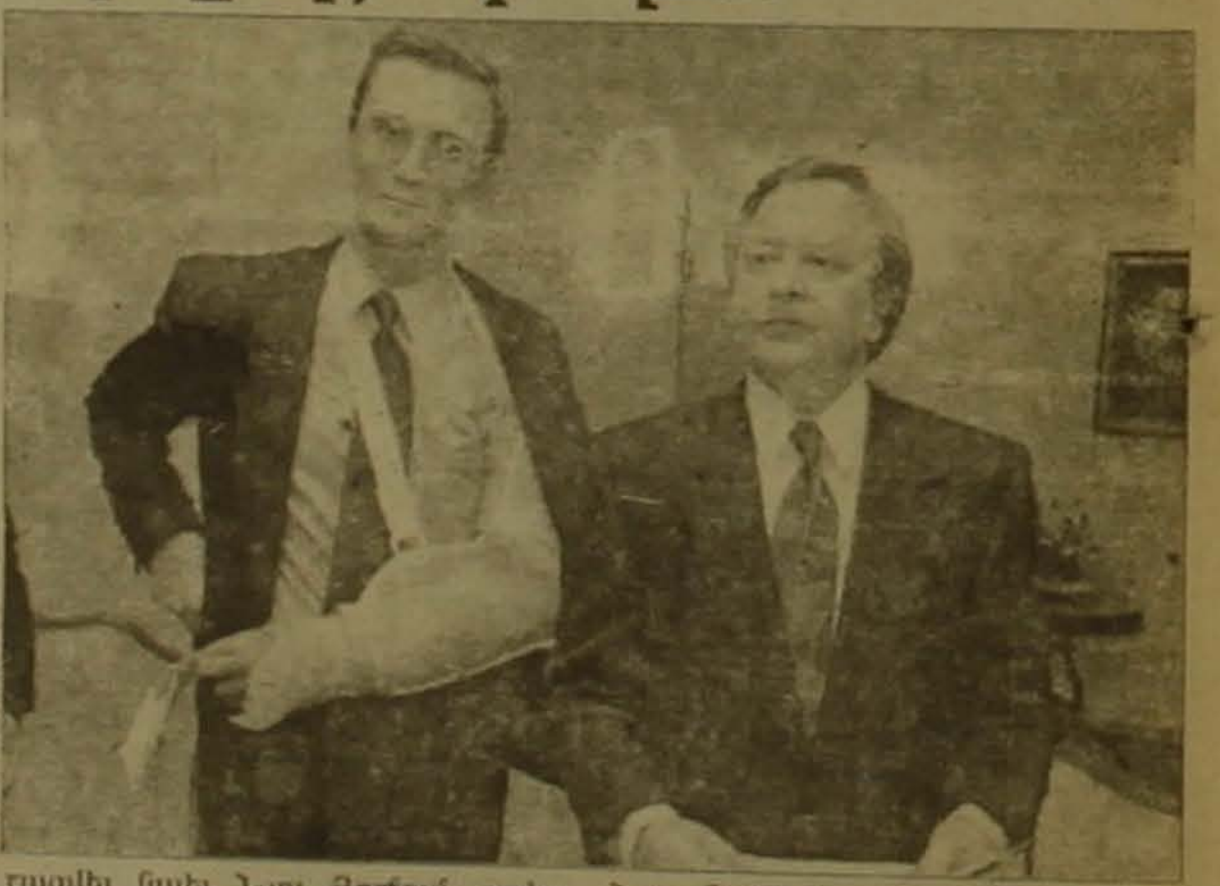

Սլոբոդան Միլոշեւիչին միայն ոստիկանությունն է հավատարիմ մնացել

8 ՀՈՒՆՎԱՐ, RFI, BBC: Սերբիայի ընդդիմությունն իր կողմնակիցներին կոչ արեց խափանել կառավարության աշխատանքը հեռախոսազանգերով: «Դեմոկրատիա» անկախ օրաթերթը հրապարակել է նախագահ Սլոբոդան Միլոշեւիչի, ինչպես նաեւ բոլոր նախարարների, Գերագույն դատարանի եւ իշխող սոցիալիստական կուսակցության կենտրոնական հեռախոսահամարները՝ կոչ անելով մարդկանց մշտապես զանգահարել այդ համարներով եւ չկախել լսափողը: Այդպիսով ընդդիմությունը մտադիր է զրկել իշխանություններին կապի միջոցներից օգտվելու հնարավորությունից: Առավոտյան, սակայն, Ֆրանսպրեսի թղթակցին հաջողվել է հեռախոսով կապվել կառավարության շատ հեռախոսահամարներով: Այսօր օրվա երկրորդ կեսին հազարավոր ուսանողներ կրկին, ինչպես երեկ, փորձել են ցույց կազմակերպել Բելգրադում, սակայն հարյուրավոր ոստի-

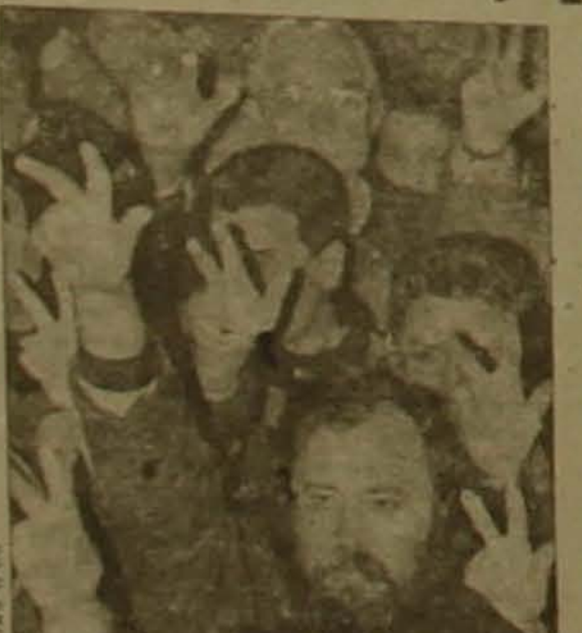

կաններ արգելափակել են խաղաղի կենտրոնական փողոցները, եւ ուղեւորի թախումներ չլինեն, ցուցարարները շնորհավորել են ոստիկաններին Նոր տարվա եւ Սուրբ Ծննդի տոների առթիվ: Իշխանությունների գործողությունների դեմ ուղղված զանգվածային գործողությունները շարունակվում են արդեն 50 օր: Ընդդիմության ղեկավարները կոչ արեցին ավտոմեքենաների տերերին այսօր եւս, ինչպես եւ կիրակի օրը, դուրս բերել մեքենաները Բելգրադի կենտրոնական փողոցներ եւ շարժվել ժամում 5-6 կմ արագությամբ: Սերբիայի եկեղեցու առաջնորդ պատրիարք Պավլեն եւ բանակի ղեկավարությունը սկսել են պաշտպանել ցուցարարներին, սակայն ոստիկանությունը ոչ եւ պատրաստ է դաժանաբար ճնշել ցույցերը: Այդ պատճառով էլ ընդդիմության ղեկավարությունը դաշն է տվել ՆԳՆ ղեկավարությանը: Բելգրադում գտնվող օտար թղթակիցների կարծիքով Սերբիայում հնարավոր է դարձել քաղաքացիական պատերազմը: Չեռնոգորիայի ղեկավարությունը նույնպես պատրաստվել է նախագահ Միլոշեւիչի գործողությունները:

«ՍԱՐԴԱՐԱՊԱՏ» ՍՊԸ

առաջարկում է ձեզ 7, 14 եւ 21 օրվա շրջագայություն

ԲԵՅՐՈՒԹ

Կազմակերպում է այցելություններ Լիբանանի տեսարժան վայրերը եւ հանելի ժամանց:

Ուղեգրի արժեքը 400 դոլարին համարժեք դրամ:
Դիմել «Երեբունի» հյուրանոց, II մասնաշենք, 327 սենյակ:
Հեռ. 56-05-82

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351:

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2 Գրանցված թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 2258 Տպաքանակը 4000 Ստորագրված է տպագրության 8. 01. 1997 Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@